

m

Årsredovisning
2022

nationalmuseum

Årsredovisning för Nationalmuseum 2022

Dnr: NM2023/14

Text: Nationalmuseum

Foto: Anna Danielsson och Viktor Fordell/Nationalmuseum

Formgivning: Johan Cnattingius

1	FÖRORD AV ÖVERINTENDENTEN.....	2
2	ÅRET I KORTHET	3
3	RESULTATREDOVISNING	4
3.1	Principer för redovisningen.....	4
3.2	Redovisningens indelning	4
3.3	Verksamhetens intäkter och kostnader	4
3.4	Myndighetens uppdrag.....	5
3.5	Verksamhetens kvalitet	6
3.6	Riskanalys.....	7
4	KONST OCH DESIGN SKAPAR NYFIKENHET OCH INTRESSE.....	9
4.1	Besökare	10
4.2	Digitala besökare.....	11
4.3	Pedagogisk verksamhet för vuxna	12
4.4	Barn och unga	14
4.5	Tillgänglighet för personer med funktionsvariation	16
5	NATIONALMUSEUMS SAMLINGAR ÄR KÄNDA NATIONELLT OCH INTERNATIONELLT	18
5.1	Samlingspresentationer.....	19
5.2	Utställningar	19
5.3	Utlån.....	20
5.4	Regional verksamhet.....	21
5.5	Förvärv	23
5.6	Bevarandet av samlingarna.....	23
6	NATIONALMUSEUM SOM KUNSKAPSCENTRUM	26
6.1	Forskning	27
6.2	Arkiv och bibliotek	28
6.3	Digitalisering och digital utveckling.....	29
6.4	Informationssäkerhet.....	30
7	NATIONALMUSEUM SOM ARBETSGIVARE.....	31
7.1	Personal och kompetensförsörjning	31
7.2	Praktik och lönebidragsanställning	33
7.3	Mångfald och likabehandling	33
8	NATIONALMUSEUMS MILJÖLEDNINGSARBETE	34
9	NATIONALMUSEUMS LOKALER.....	35
10	AVGIFTSBELAGD VERKSAMHET	36
11	FINANSIELL REDOVISNING	37
11.1	Resultaträkning	37
11.2	Balansräkning.....	38
11.3	Anslagsredovisning	40
11.4	Sammanställning väsentliga uppgifter.....	41
11.5	Tilläggsuppgifter och noter	42
12	BILAGOR.....	52
13	UNDERTECKNANDE.....	59

1 FÖRORD AV ÖVERINTENDENTEN

Under året blev Nationalmuseum utsett till årets museum i Sverige – och med goda anledningar. Trots utmanande ekonomiska förutsättningar, lågkonjunktur och postpandemieffekter har vi lyckats med vårt allra viktigaste mål: att skapa nyfikenhet och intresse hos våra besökare både på plats och digitalt. Sammanlagt hade vi 843 643 besök totalt sett på Nationalmuseum på Blasieholmen och på övriga utställningsplatser. Utställningarna *Swedish Grace*, *Giorgio Vasaris teckningar* och *Christer Strömholm* hade besökare som var väldigt nöjda med besöket. Antalet digitala besökare via webbplatserna var över en halv miljon och appen *Nationalmuseum Visitor Guide* steg till 65 235 användningar.

Nationalmuseum verkar inte bara på plats utan även digitalt och är en mötesplats där konst och design kan upplevas via olika kanaler. Under året satsade vi på nya digitala kunskaper och nya sätt att arbeta. Vi anställde flera digitala kompetenser vilket gör att vi kan arbeta mer fokuserat med att digitalisera fler delar av samlingarna och tillgängliggöra mer material för de digitala besökarna. Kompetensförstärkningen blev möjligt tack vare ett extra anslag för digitalisering och utveckling av digitala tjänster.

De omfattande samlingarna är museets största stolthet och varje år kompletteras de med ett antal nyförvärv med hjälp av privata medel samt Nationalmusei Vänners stöd. Under året förvärvades viktiga verk av kvinnliga konstnärer och verk från den franska och tyska romantiken. Bland annat *Porträtt av konstnären Marie-Gabrielle Capet*, tillskrivet Francois André Vincent från omkring 1785, Gerda Tiréns *Stockrosor vid en mur* från 1883, Jean-Charles Joseph Rémonds *Ek i Fontainebleau* från omkring 1820 och Friedrich von Amerlings *Porträtt av hovskådespelaren Friedrich Reil* från 1838. Även förvärv av äldre mästare gjordes som till exempel Luca Giordanos *Den helige Bartolomeus* från omkring 1660.

Privata medel är även avgörande för forskningen som bedrivs på Nationalmuseum. Målet är att utöka de externa medel som finansierar forsknings-, digitaliserings- och publikationsprojekt. Flera forskningsprojekt bedrivs i samverkan med universitet och med personal som delar sin tid mellan museet och sina ordinarie anställningar. Museets donatorgrupp finansierar forskningsprojekt inom bevarandeområdet för att utveckla nya konserveringsmetoder. För *Konstnärsförbundet* av Rickard Bergh har tekniska undersökningar och analyser om konstnärens måleriteknik och färgpalett bidragit till att välja lämplig metod för att åtgärda målningen och den går nu att se på plats i museet.

Allt detta gör vi för våra besökares bästa. För att garantera att det stora kulturarvet förvaltas på ett professionellt sätt, nu och i framtiden. Nästa steg är att garantera att Nationalmuseums grundfinansiering lyfts till en rimlig nivå.

Liksom varje år vill jag tacka Nationalmuseums kunniga personal för allt som vi har gjort tillsammans.

Susanna Pettersson
Överintendent Nationalmuseum

2 ÅRET I KORTHET

Året inleddes med pandemirestriktioner som från den 9 februari togs bort helt vilket gjorde att museet successivt kunde återuppta sin vanliga verksamhet med visningar, programkvällar och föreläsningar. Sveriges Museers besöksrapport visar att många av besökarna återvände till museerna under året i jämförelse med innan pandemin, men inte riktigt alla. Samtidigt har den digitala boomen som pandemin förstärkte fortsatt.

Med anledning av Rysslands krig i Ukraina aktualiserades viktiga frågor om hot mot kulturarv vid kris och konflikt. Många museer runt om i världen gjorde sitt bästa för att stödja museer i Ukraina och Nationalmuseum gav bland annat stöd med material till museer i Lviv. Situationen ökade fokus på förebyggande arbete med katastrofberedskap och säkerställande av samlingarnas framtid samt uppdatering av restvärdesräddningsplan.

I april inrättade UNESCO *International Emergency Group for Museums in Ukraine* för att stödja de ukrainska museernas kulturarvsarbete. Nationalmuseums överintendent Susanna Pettersson representerar Sverige och Norden i gruppen som består av 13 museichefer från världens ledande konstmuseer såsom Louvren i Paris, Metropolitan Museum of Art i New York, British Museum i London och Rijksmuseum i Amsterdam.

På museernas vårmöte i april utsågs Nationalmuseum till Årets museum 2022 av Sveriges Museer och Svenska ICOM. Juryns motivering: Konst och kunskap når långt utanför museets väggar tack vare Nationalmuseums arbete inom pedagogik och digitala satsningar. Gamla och nya besökare i alla åldrar engageras i konstsamtal och eget skapande på museet eller på äldreboenden, i gymnasalar och online. Med utgångspunkt i de rika samlingarna av konst och design och den nyrenoverade byggnaden med vågade väggfärger skapas ett lustfyllt tilltal som genomsyrar hela verksamheten. En bred publik lockas till utställningar som förmedlar ny kunskap om förbisedda konstnärskap och perioder i konsthistorien. Därtill bedrivs ledande utveckling inom digital kommunikation och konserveringsteknik och metoderna delas med kollegor över hela landet. Med visionen att vara ett museum för alla visar Nationalmuseum hur museer kan göra skillnad genom att vidga samtalet om konst och kultur i samhället.

Inför 2022 såg det ut att finnas goda möjligheter till att stabilisera ekonomin efter ett antal verksamhetsmässigt och ekonomiskt annorlunda år, från flytten inför renoveringen av museibygnaden på Blasieholmen 2013 till återinvigningen hösten 2018 och de två pandemiåren 2020–2021. Kriget i Ukraina och dess påverkan på samhällsekonomin i stort, både för besökarnas privatekonomi och Nationalmuseums egna kostnader, har försvårat den ambitionen. Besökarna började hitta tillbaka till museet under året, men inte i den omfattning som var innan pandemin. Detta påverkade även varuförsäljningen i butikerna där ett flerårigt underskott inte lyckades vändas till överskott trots att flera åtgärder vidtagits. Nationalmuseum har hanterat ekonomin under 2022 inom de rådande ramarna. De negativa konsekvenserna märks dock först 2023 då museet tvingas inleda året med en kraftigt underbalanserad budget, trots att omfattande besparingar genomförts i kommande utställningsprogram och minskade öppettider för verksamheten.

Under 2022 visades fem tillfälliga utställningar i museibygnaden i Stockholm och en utställning på Gustavsbergs Porslinsmuseum. Inom den regionala verksamheten gjordes en utställning på Läckö slott, en utställning på Gripsholms slott samt en utställning på Nationalmuseum Jamtli. Två vandringsutställningar producerade av myndigheten visades på annan plats. Under året uppmärksammades även 200-årsjubileet av Statens porträttsamling som förvaltas av Nationalmuseum (se 5.2 och 5.4).

För året delades ett externt anslag för digitalisering och tillgängliggörande av samlingarna ut till myndigheten. Detta har bland annat använts till att anställa olika digitala funktioner och inleda digitaliseringsprojekt (se 6.3).

Nationalmuseums donatorgrupp, som består av privatpersoner som bidrar ekonomiskt till museets verksamhet, har även 2022 finansierat flera forskningsprojekt inom bevarandeområdet (se 5.6).

Under året inleddes ett forskningsprojekt med syfte att dokumentera, konservera och fotografera samlingen av illuminerade handskrifter, lösa blad och fragment från medeltid och renässans i museets samlingar. Projektet finansieras genom en donation (se 5.6).

Under 2022 återupptogs arbetet med stiftelsen The American Friends of Nationalmuseum. Stiftelsens styrelse drev under hösten en fundraising-kampanj i USA för att samla in medel till utställningen *Beauty and the Unexpected*, som visas på Nationalmuseum under 2023.

3 RESULTATREDOVISNING

Arbetet med de strategiska mål och resultatindikatorer som togs fram 2019 fortsätter. Varje strategiskt mål bygger på olika aktiviteter inom verksamheten samt nyckeltal/indikatorer för att kunna bedöma effekten av genomförda aktiviteter (måluppfyllelse). Nationalmuseum (NM) arbetar kontinuerligt med att implementera och utveckla indikatorerna i syfte att ge ett bra underlag för att mäta måluppfyllelse men också för hur uppföljning och rapportering ska utformas.

Av bilaga 1 framgår Nationalmuseumns övergripande strategiska mål samt tillhörande resultatindikatorer, kvantitativa och kvalitativa, som tagits fram i syfte att utvärdera verksamhetens måluppfyllelse.

Avseende Nationalmuseumns prestationer har bedömningen gjorts att det inte är relevant att redovisa någon styckkostnad, då verksamheten i hög grad består av varierande uppdrag och projekt mellan åren vilka ofta skiljer sig mycket åt både i kostnad och omfattning.

3.1 Principer för redovisningen

Årsredovisningen består av resultatredovisning och finansiell redovisning. Den sistnämnda omfattar resultaträkning, balansräkning, anslagsredovisning och noter. Myndigheten Nationalmuseum redovisar och kommenterar sitt resultat dels utifrån de uppgifter som framgår av myndighetens instruktion, dels utifrån vad regeringen särskilt angett i regleringsbrev eller andra beslut. Resultatredovisningen innehåller väsentlig information om vad myndigheten har presterat i förhållande till uppgifter och mål som regeringen har beslutat för myndighetens verksamhet.

Årsredovisningen syftar, i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag, till att möta regeringens behov av att följa upp myndighetens verksamhet utifrån tänkta effekter, måluppfyllelse och kvalitet och därmed ge regeringen underlag för prövning och budgetering av myndighetens verksamhet. Samtliga redovisade resultat kommenteras och analyseras för att ge regeringen ett informativt underlag för redovisning till riksdagen och för att kunna bedöma politikens genomslag.

3.2 Redovisningens indelning

Myndighetens verksamhet har delats in i tre övergripande uppgifter enligt instruktion:

- att vårda, förteckna, vetenskapligt bearbeta och genom nyförvärv berika de samlingar som har anförtratts myndigheten (bevara)
- att genom utställningsverksamhet och annan pedagogisk verksamhet levandegöra den konst som finns i museets samlingar (visa)
- att inom det egna verksamhetsområdet verka för ökad kunskap grundad på forskning (forska)

Verksamheterna vid de platser där det går att se Nationalmuseumns föremål, se avsnitt om regional verksamhet, ingår i ovan angivna verksamhetsgrenar. Det ekonomiska utfallet per verksamhetsgren redovisas nedan.

3.3 Verksamhetens intäkter och kostnader

Intäkterna består av anslagsmedel, avgiftsintäkter och bidragsintäkter. Avgiftsintäkterna utgörs av bland annat entré- och visningsintäkter, försäljningsintäkter och hyresintäkter samt finansiella intäkter. Intäkterna har fördelats på de tre verksamhetsgrenarna och anslagsmedlen utgör skillnaden mellan de totala kostnaderna och avgifts- och bidragsintäkter.

Kostnaderna är indelade i personalkostnader, lokalkostnader samt kostnader för övrig drift (där även avskrivningar och finansiella kostnader ingår). De direkta kostnaderna utgör förutom de kostnader som är direkt hänförliga till en aktivitet även kostnaden för den personal som direkt arbetar inom verksamhetsgrenen. Fördelningen av personalkostnaderna har skett genom uppskattningar. Overheadkostnader består av personal-, lokal- och driftkostnader för ledning och administration. Dessa kostnader har fördelats på de tre verksamhetsgrenarna proportionellt i förhållande till de direkta kostnaderna. Lokalkostnaderna omfattar förutom hyra även kostnader för el, reparationer och städning.

Tabell 1

tkr Intäkter och kostnader	Bevara			Visa			Forska			Total		
	2022	2021	2020	2022	2021	2020	2022	2021	2020	2022	2021	2020
Intäkter av anslag	80 610	72 189	76 511	155 250	151 915	167 639	18 022	18 471	16 458	253 882	242 575	260 608
Avgiftsintäkter mm	517	2 084	2 789	34 438	20 721	11 353	4 968	5 263	4 737	39 923	28 068	18 878
Bidragsintäkter	1 057	7 633	2 321	6 453	2 592	4 307	5 442	3 761	3 906	12 952	13 986	10 533
Summa intäkter	82 184	81 906	81 621	196 141	175 228	183 298	28 432	27 495	25 100	306 757	284 629	290 019
Kostnad personal	20 132	18 936	17 151	61 787	57 593	57 168	18 043	17 450	17 127	99 962	93 979	91 446
Kostnad lokaler	36 988	36 209	35 545	78 316	70 828	84 984	3 569	3 790	3 010	118 874	110 827	123 540
Kostnad övrig drift	25 064	26 762	28 924	56 162	46 806	42 379	6 819	6 256	4 963	88 045	79 824	76 266
Summa kostnader	82 184	81 906	81 621	196 265	175 227	184 531	28 432	27 495	25 100	306 880	284 629	291 252
Årets kapitalförändring	0	0	0	-123	0	-1 233	0	0	0	-123	0	-1 233

3.4 Myndighetens uppdrag

Myndigheten Nationalmuseum har enligt förordning (2007:1175) med instruktion för Nationalmuseum till uppgift att främja konsten, konstintresset och konstvetenskapen. Myndigheten ska särskilt levandegöra de äldre konstformerna och deras samband med den nutida konsten och samhällets utveckling samt verka för konstnärlig och kulturell förnyelse. Myndigheten ska verka för att dess verksamhet ska vara en angelägenhet för alla människor i samhället. Myndighetens ansvars- och samlingsområde omfattar äldre måleri, skulptur, teckning och grafik, företrädesvis från tiden före år 1900, samt porträtt, konsthantverk, form och design från äldre tid till nutid.

Myndigheten ska särskilt

1. vårda, förteckna, vetenskapligt bearbeta och genom nyförvärv berika de samlingar som har anförtratts myndigheten
2. hålla ett urval av de samlingar som är avsedda för utställning tillgängligt för allmänheten, bedriva utställningsverksamhet och annan pedagogisk verksamhet samt bedriva utlånings- och depositionsverksamhet
3. inom sitt område vetenskapligt bearbeta övriga samlingar av konst och konsthantverk som tillhör eller understöds av staten
4. verka för ökad kunskap grundad på forskning och samverkan med andra, exempelvis universitet och högskolor, och förmedla kunskap inom sitt verksamhetsområde

Myndigheten ska bedriva internationellt och interkulturellt utbyte och samarbete och även samarbeta med Moderna Museet om gemensamma funktioner.

Enligt regleringsbrevet för budgetåret 2022 har Nationalmuseum ett antal återrapporteringskrav.

Nationalmuseum ska redovisa

- den verksamhet som svarar mot den unga publikens behov samt insatser för att öka den unga publiken
- de åtgärder som vidtagits för att öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning
- åtgärder som har vidtagits för att nå nya besökare
- förändringar i besöksutvecklingen i förhållande till tidigare år

Nationalmuseum ska även

- fortsatt redovisa åtgärder för att säkerställa en god finansiell styrning
- specificera myndighetens totala lokalkostnader
- särredovisa eventuella sponsringsintäkter
- redovisa fördelningen av eventuella bidragsintäkter mellan statliga bidrag, icke-statliga bidrag respektive bidrag från mellanstatliga organ
- särskilt redovisa utbetalda ersättningar till konstnärer som gjorts enligt MU-avtalet
- redovisa myndighetens insatser och resultat av arbetet för att kulturen ska komma fler till del i hela landet
- övergripande redogöra för hur myndigheten arbetat för att stärka sin informationssäkerhet och för hur den planerar för att möta framtida behov
- redovisa en plan för att över tid upprätthålla ekonomisk balans i den avgiftsbelagda verksamheten Försäljning av varor

- redovisa resultat av arbetet med digitisering av myndighetens samlingar och den digitala förmedlingen av verksamheten

Följande särskilda regeringsuppdrag har myndigheten haft under året:

- redovisa prognoser för 2022–2025
- arbeta för en fortsatt regional närvaro, till exempel genom samarbeten med regionala museer
- redovisa hur den arbetar för att ta tillvara de erfarenheter av vad pandemin inneburit i fråga om minskade utsläpp från tjänsteresor. Myndigheten ska särskilt beskriva vad den kan göra för att fortsätta utveckla arbetssätt som innebär alternativ till fysiska möten och en allt mindre miljö- och klimatpåverkan.

Tidigare givna uppdrag handlar om att fortsätta ta emot nyanlända arbetssökande samt personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga för praktik.

Avseende uppdraget att redovisa åtgärder för en god finansiell styrning så fortsätter det arbete som inleddes 2019 och som bland annat innebär att den ekonomiska redovisningen hanteras av Statens servicecenter, att Nationalmuseum är ansluten till Statens servicecenters standardmodell, att genomgång och uppföljning av budget och utfall sker månadsvis med varje avdelning och att intern ekonomiutbildning genomförs. Möten har hållits med Kulturdepartementet där ekonomin varit en stående punkt på dagordningen.

Nationalmuseum gör bedömningen att samtliga ovanstående uppdrag har genomförts på ett tillfredsställande sätt vilket redovisas i resultatredovisningen nedan.

3.5 Verksamhetens kvalitet

Enligt myndighetens bedömning finns det ett antal kriterier som kan användas för att visa på verksamhetens kvalitet. Innebörden av begreppet kvalitet förändras dock över tid och kan vara olika i olika perioder.

Verksamhetens kvalitet kan främst värderas av museets besökare och de som använder sig av museets tjänster på olika sätt. Vidare är andra personer och institutioner med relevant kompetens också viktiga när det gäller att värdera kvalitet. Museets egen uppfattning utifrån den egna kunskapen om hur arbetet utförts och uppdraget uppfyllts liksom de interna utvärderingar av utställningar och projekt som utförs är också av stor vikt.

Ett mått på de kvalitativa aspekterna av verksamheten som myndigheten har använt tidigare är antalet besökare som väljer att göra ett, eller flera, besök på museet. Men under de år då museet periodvis var stängt på grund av pandemin blir det inte ett rättvisande mått att använda. Intresset för att göra ett besök kan ha varit högt men att det inte var möjligt av olika anledningar. Det stora intresset för de upplevelser via museets digitala plattformar som satsades på när museet var stängt kan i stället vara ett komplement som mått. Att det är prioriterat att de digitala produktionerna som tas fram är tillgänglighetsanpassade så att fler kan ta del av dem i stället för att producera så många som möjligt är också ett mått på kvalitet.

De reaktioner som museets verksamhet väcker är ett annat mått på kvalitet. Det finns till exempel ett stort intresse att kommentera och diskutera innehållet i de inlägg som museet publicerar i sociala medier. Ett positivt mottagande av recensenter, kulturjournalister och andra kulturpersonligheter är också relevant och kompletterar besökarnas bild. De tillfälliga utställningarna recenserar regelbundet och nyförvärven som museet kommunicerar nämns i både nationell och internationell media, vilket pekar på att vad Nationalmuseum gör är relevant och berör många.

Utlån av konst från samlingarna som visas i utställningar på stora, internationella museer är också ett mått på samlingarnas kvalitet och museets ställning internationellt sett. Även att vissa utställningar produceras i samarbete med andra museer och att utställningar som visats på Nationalmuseum sedan efterfrågas av andra museer kan ses som ett mått på verksamhetens kvalitet.

3.6 Riskanalys

Myndigheten gör fortlöpande analyser för att se aktuella risker för verksamheten och genomförandet av myndighetsuppdraget.

Politiska förändringar

- Polarisering av värderingar sker i samhället. Risken är att det kan påverka den allmänna åsiktsbildningen och trygghetskänslan. NM:s utbud kan användas för politiska syften.
- Under pandemin delades samhället in i samhällskritiska och samhällsviktiga funktioner. Stöd och finansiering är avgörande för de samhällsviktiga funktionerna för att verksamheten ska kunna fortsätta. Risken är att de statliga anslagen för aktörer inom kulturbranschen inte kommer att utvecklas.
- NM hör till världens viktigaste museer med sina omfattande samlingar. Risken är att politiska beslutsfattare inte ser NM:s värde för Sverige och att framtidens viktiga investeringar inte tas med i statsbudgeten.
- Regeringsskiftet har inneburit förändringar i och med att fri entré-reformen har tagits bort.

Åtgärder:

NM gör ständiga omvärldsanalyser och har en löpande dialog med departementet, Centralmuseernas samarbetsråd (CMS) och andra aktörer.

Ekonomiska förändringar

- Under pandemin 2020–2021 var NM delvis stängt och detta påverkade ekonomin på alla sätt. Under inledningen av 2022 fanns förhoppningen att verksamheten skulle kunna återgå till ett normalläge, men i februari bröt kriget i Ukraina ut. Detta har bland annat lett till stigande priser, minskad köpkraft och därmed svagare konjunktur. Museet är beroende av avgiftsintäkter, sponsring och bidrag för att kunna finansiera museiverksamheten eftersom det statliga anslaget endast täcker museets fasta utgifter. Under året fick NM inte några nya sponsringsavtal på grund av det ekonomiska läget. I dagsläget går det inte att säga när ekonomin ska återhämta sig igen.
- Privata donatorer, stiftelsefinansiering och företagssamarbeten skapar möjligheter för verksamheten. Risken är att NM blir alldeles för beroende av extern finansiering.
- Verksamheten måste anpassas till det nya ekonomiska läget. Risken är att NM:s möjligheter att producera utställningar och pedagogiska program fortsätter vara begränsade och att NM inte kan svara på besökarnas eller samarbetspartners förväntningar.
- Under de senare åren har de fasta kostnaderna dragits ner, främst för lokaler. Det finns en stor risk att det ekonomiska läget påverkar NM:s möjligheter att planera och driva en verksamhet som möter den kvalitetsnivå som kan förväntas av NM.

Åtgärder:

NM arbetar aktivt med privata donatorer bland annat genom donatorgruppen, fortsätter med de allmänna ekonomiska besparingsåtgärderna, skapar nya produkter och sätt att arbeta samt tittar på prissättningen. Samtidigt pågår dialog med departementet om NM:s framtid. Syftet är att lyfta finansieringen från ett minimumläge till en nivå som motsvarar NM:s behov och roll nationellt och internationellt.

Sociala förändringar

- Pandemin påverkade besökarnas beteende. Turismen minskade med omedelbar verkan. De flesta av NM:s besökare kom från Stockholmsområdet och andra delar av landet. I och med Rysslands krig i Ukraina och den oro som är i världen så ökar risken för att turisterna dröjer med att återkomma till Stockholm. Besökarnas beteende är i detta läge svårt att förutsäga. Samtidigt är NM extremt beroende av biljettintäkter.
- Upplevelser och kunskap har blivit alltmer efterfrågade "produkter" inte minst på grund av livslångt lärande. Efterfrågan av digitala tjänster växte betydligt under pandemin och skapade nya sätt att använda de digitala plattformarna. Det finns en risk att inte kunna leva upp till besökarnas förväntningar i framtiden då begränsade ekonomiska resurser innebär begränsade möjligheter att utveckla verksamheten och producera nya digitala produkter. Att utveckla förutsättningarna för nya mötesformer, digitala såväl som fysiska, ökar också resursåtgången.
- Pandemin har lyft fram kulturens betydelse i samhället. Risken är dock att besökarna inte är redo att betala för det.

Åtgärder:

NM analyserar sina målgrupper, skapar strategier för de digitala besökarna, satsar fortsättningsvis på inhemska turister samt samverkar i diskussioner och samtal om kulturens värde i samhället.

Kunskap

- NM är Sveriges ledande konst- och designmuseum och behöver aktivt investera i branschens främsta medarbetare för att behålla den kompetens- och ambitionsnivå som motsvarar uppdraget. Risken är att kompetensen inte kan utvecklas på grund av alldeles för smal budgetram vilket kommer att ha effekt på NM:s verksamhet.
- NM har många nyckelpersoner som kommer att gå i pension inom några års tid. Risken är att tiden för kompetensöverföring är för begränsad.
- För att kunna utveckla verksamheten behöver NM olika typer av kompetens och kunskap från olika yrkeskategorier. Som exempel kan nämnas behovet för att täcka de digitala och teknologirelaterade uppgifterna som kommer att växa i framtiden. Risken är att NM:s löner inte kan konkurrera med den privata sektorn.

Åtgärder:

NM arbetar med kompetenskartläggning för att identifiera framtidens behov, satsar på coaching och kompetensöverföring samt fortsätter att utveckla lönebild.

Miljö

- Museernas roll som identitetsskapande organisationer är avgörande för att skapa samhällets minnen. NM:s omfattande utbud kan nå lokalt, regionalt, nationellt och internationellt - både fysiskt och digitalt. Risken är att mottagarna inte känner till utbudet och hur det påverkar miljön och därför inte kan nyttja dess fulla potential.
- NM samarbetar med flera aktörer i Sverige och utomlands och upphandlar tjänster. Risken är att NM inte har möjlighet att prioritera miljövänliga företag.

Åtgärder:

NM följer miljöpolicy och riktlinjer, satsar på kommunikation för att tydliggöra hur NM arbetar med miljöfrågor och hållbarhet, arrangerar interna utbildningar och utvecklar nya sätt att arbeta.

Övriga risker

Teknologiska förändringar

- NM har inte resurser att följa utvecklingen genom att investera i de teknologiska lösningar som skulle underlätta den digitala närvaron.

Åtgärder:

Myndigheten arbetar med löpande uppföljningar för att värdera befintliga aktiviteter vilket ger möjlighet att ompröva verksamheten i syfte att kunna hantera förändringar.

4 KONST OCH DESIGN SKAPAR NYFIKENHET OCH INTRESSE

Nationalmuseum har till uppgift att främja konsten, konstintresset och konstvetenskapen. Myndigheten ska särskilt levandegöra de äldre konstformerna och deras samband med den nutida konsten och samhällets utveckling samt verka för konstnärlig och kulturell förnyelse. Myndigheten ska verka för att dess verksamhet ska vara en angelägenhet för alla människor i samhället. Uppdraget omfattar bland annat att bedriva pedagogisk verksamhet.

Enligt regleringsbrevet ska myndigheten redovisa den verksamhet som svarar mot den unga publikens behov samt insatser för att öka den unga publiken, de åtgärder som vidtagits för att öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning, åtgärder som har vidtagits för att nå nya besökare och förändringar i besöksutvecklingen i förhållande till tidigare år.

Enligt museilagen (2017:563) ska ett museum utifrån sitt ämnesområde bidra till samhället och dess utveckling genom att främja kunskap, kulturopplevelser och fri åsiktsbildning. På så sätt fyller museer en viktig demokratisk funktion i samhället. Nationalmuseum strävar efter att alla besökare ska känna sig välkomna och att erbjuda en så bred programverksamhet som möjligt. Genom den pedagogiska verksamheten ges samtida perspektiv på historien och historiska perspektiv på samtiden vilket leder till fördjupade samtal om konst och design för alla åldrar. Barn och ungas rätt till kultur enligt Barnkonventionen säkras genom satsningarna på barnens konstvärld med bland annat utställningar, ateljéverksamhet och familjeaktiviteter utan kostnad.

Pandemin skyndade på utvecklingen av digitalt material och ökade produktionen av upplevelser via de digitala plattformarna. Detta har gjort det möjligt att nå ut med ett konstvetenskapligt innehåll till personer som av olika anledningar inte kan besöka museerna på plats men även att nå nya målgrupper som inte kommer till museer vanligtvis. Det digitala materialet har inte några geografiska begränsningar vilket gör att det bidrar till att kulturen kommer fler till del i hela landet.

4.1 Besökare

2022 innebar en återhämtning för Nationalmuseum besöksmässigt efter nedgången under pandemin. 507 442 besök registrerades i museibygnaden på Blasieholmen, vilket är en ökning med 105 % mot föregående år. Avvecklingen av de kvarvarande pandemirestriktionerna och en ökad rörlighet i det offentliga rummet under framför allt sommarmånaderna kan anses vara bidragande till det positiva resultatet.

När de sista pandemirestriktionerna avvecklades den 9 februari gav det ett gynnsamt läge för årets första tillfälliga utställningar *Swedish Grace* och *"Härligt att vara skulptör!"*. De kunde öppna utan några restriktioner men för att skapa ett följsamt och tryggt besöksmöte fortsatte Nationalmuseum med slotttider med kapacitetsbegränsning fram till och med augusti. Vid öppningen av höstens utställningar *Giorgio Vasaris teckningar*, *Christer Strömholm* och *Stilla liv* valdes att avveckla kapacitetsbegränsningarna för de olika tiderna.

På Gustavsbergs Porslinsmuseum registrerades 7 496 besök under året. Det har varit entré till museet hela året och biljetten ger tillgång till hela samlingspresentationen samt den tillfälliga utställningen. För 2022 ses en minskning i besöksutvecklingen med 25% mot tidigare år. Bidragande orsaker kan vara att årets tillfälliga utställning inte hade ett känt konstnärskap i centrum som tidigare, ökad konkurrens från andra besöksmål när restriktionerna släppte samt att den ansträngda ekonomin för privatpersoner märktes tidigare eftersom det var entré. Under första delen av året stod fortsatt utställningen *Karin Björquist* och till sommaren öppnades *AfterGlow*. Arbetet med att etablera Gustavsbergs Porslinsmuseum i Nationalmuseums regi sedan återöppningen 2020 fortgår avseende utbud, publikanalys och utvecklingsmöjligheter för den fysiska miljön och platsen.

Tabell 2

Besök Nationalmuseums verksamheter	2022	2021	2020
Nationalmuseum ¹	507 442	247 235	204 212
Gustavsbergs Porslinsmuseum ²	7 496	10 028	6 322
Nationalmuseum Jamtli	22 380	18 990	13 863
Summa besök NM:s verksamheter	537 318	276 253	224 397
Besök övriga utställningsplatser			
Drottningholms slott	95 774	20 119	17 698
Gripsholms slott	51 623	38 921	27 910
Gustav III:s antikmuseum ³	52 924	0	0
Lövstabruks herrgård ⁴	2 236	1 457	425
Läckö slott	54 754	54 000	97 500
Nynäs slott ⁵	2 966	4 327	0
Rosersbergs slott	3 177	1 948	25
Strömsholms slott	7 017	3 175	21
Tessininstitutet i Paris (Svenska institutet)	31 213	14 678	11 676
Ulriksdals slott ⁶	4 641	0	372
Summa besök övriga utställningsplatser	306 325	138 625	155 627
Totalt antal besök samtliga utställningsplatser	843 643	414 878	380 024

1 Museet var stängt under första kvartalet 2021 på grund av pandemin och öppnade den 6 april. Under 2020 var det stängt 20 mars till 15 juni samt 31 oktober till 31 december på grund av pandemin.

2 Museet var stängt under första kvartalet 2021 på grund av pandemin och öppnade den 9 april. Museet var stängt för ombyggnad under 2018–15 juni 2020. Det var sedan stängt 31 oktober till 31 december 2020 på grund av pandemin.

3 Anläggningen var stängd under 2021 och 2020.

4 Besökssiffrorna för 2020 har justerats mot vad som presenterades i tidigare årsredovisningar. Därmed har även totala antalet besök för samma år justerats utifrån ändrade uppgifter från Lövstabruk.

5 Slottet var stängt under 2020. Den besökssiffra som finns tillgänglig för 2021 avser de besökare som gått på slottvisning.

6 Slottet var stängt under 2021.

Nationalmuseum rapporterar besöksutvecklingen för Nationalmuseum och Gustavsbergs Porslinsmuseum till Myndigheten för kulturanalys. På Nationalmuseum mäts antalet besök genom besöksräknare vid entrén som räknar alla som går in och ut i museet, även besökare till butik och restaurang. På summan dras 1% av för eventuell felräkning och personal. På Gustavsbergs Porslinsmuseum baseras antalet besök på antal förmedlade biljetter. Övrig besöksstatistik har lämnats in från respektive besöksmål och omfattas inte av Nationalmuseums rapporteringsansvar.

Publikundersökningarna som genomfördes under 2022 har i hög grad fokuserat på den tillfälliga utställningen *Swedish Grace*. Av de tillfrågade besökarna var ungefär hälften återvändande besökare, de har besökt Nationalmuseum minst två gånger de senaste fyra åren. De har i stor utsträckning uppgett Stockholm som sin hemvist och cirka en tredjedel av besökarna var från övriga Sverige. I tidigare publikundersökningar har gruppen 65+ utgjort ungefär en tredjedel av museets besökare, för *Swedish Grace* var ungefär hälften av besökarna i åldern 65+. Generellt var besökarna mycket nöjda med besöket i utställningen, en stor andel uppgav att besöket varit "utmärkt" och hela 87% att utställningen mötte eller överträffade deras förväntningar inför besöket.

4.2 Digitala besökare

Utöver de besökare som fysiskt kommer till museerna sker möten dagligen med besökare på de digitala plattformarna. I det digitala mötet finns möjlighet till både ett innehåll med ett lätt tilltal för att skapa intresse för konst men även fördjupade möten och möten med målgrupper med specialintressen. Det ger också en möjlighet att nå ut till målgrupper som aldrig annars besöker museer och där kommunikationen inte nödvändigtvis syftar till att generera ett fysiskt besök.

Nationalmuseum har konton i sociala medier på Facebook, Instagram och TikTok. Gustavsbergs Porslinsmuseum har separata konton på Facebook och Instagram. För Nationalmuseums Facebook och Instagram producerades under året tre guidade visningar med både ljud och textning. Filmerna var mellan 10 till 20 minuter långa och gav en presentation av de tillfälliga utställningarna *Swedish Grace*, *Giorgio Vasaris teckningar* samt samlingspresentationen på Gustavsbergs Porslinsmuseum. Den senare publicerades även i porslinsmuseets kanaler. Filmerna är framför allt för de som av olika anledningar inte kan besöka utställningarna på plats men fungerar även som en fördjupning för de som besöker dem. Flera digitala satsningar gjordes också för att lyfta Nationalmuseums regionala närvaro med innehåll och kunskapsdelning i form av inlägg om konsten på besöksmålen samt filmer om verk som visades på Nationalmuseum Jamtli och porträtt ur Statens porträttsamling som firade 200 år.

En ny digital satsning under året var kortfilmer särskilt framtagna för barn. Under hösten publicerades fem filmer om verk som går att se i samlingarna, där museets pedagoger hanterade kommentarsfälten för att kunna besvara frågor från de digitala besökarna. I slutet av året påbörjade museets digitala pedagog livesända visningar med möjlighet till dialog med följarna på Instagram, där museets intendent och konservatorer berättade om konst och design en gång i veckan. Det som efterfrågas mest av följarna i det organiska flödet är de berättelser och den expertkunskap som Nationalmuseum kan bidra med. De digitala besökarna efterfrågar fortsatt föredrag och visningar online. Nationalmuseum har under året fortsatt arbetet med att göra stora marknadsföringskampanjer i sociala medier för att locka besök till de tillfälliga utställningarna och uppmärksamma det rika programutbudet.

Appen *Nationalmuseum Visitor Guide* innehåller information om de föremål som är utställda på Nationalmuseum och Gustavsbergs Porslinsmuseum, både i samlingspresentationerna och de tillfälliga utställningarna. Den innehåller också information om föremålen i de tillfälliga utställningarna på Nationalmuseum Jamtli, Gripsholms och Läckö slott. Genom appen kan besökarna ta del av bilder och information om föremålen och lyssna till olika ljudspår inför, under och efter ett besök. Nytt för 2022 är att användaren har möjlighet att filtrera utifrån besöksmål på startsidan. Där ges också tips som hjälper till med att upptäcka appens innehåll. Nytt är även möjligheten att få notiser med aktuellt innehåll skickade till sig.

Myndigheten driver en webbplats för Nationalmuseum och en för Gustavsbergs Porslinsmuseum. Webbplatsen för Nationalmuseum besöks i första hand i syfte att förbereda ett fysiskt besök och brukar följa antalet besök på museet. De tillfälliga utställningarna, i synnerhet *Swedish Grace*, bidrog under året till ett ökat antal sessioner och sidvisningar. Andra välbesökta delar av webbplatsen är de som beskriver samlingarna och de som har med bildanvändande att göra. Av sidorna som vänder sig särskilt till skolan är det de med studiematerial för användande i klassrummet som är mest besökta. Årets sista vecka steg antalet sidvisningar markant för entrépriser och biljetter samt för öppettider i och med regeringens beslut att ta bort fri entré på museer från årsskiftet. Under året genomfördes ett utvecklingsarbete som syftade till förbättrad användarupplevelse på webbplatsen avseende såväl navigering som design och innehåll. Genom webbplatsen kan besökarna nå större delen av de digitala produktioner som museet löpande tar fram. Webbplatsen för Gustavsbergs Porslinsmuseum är huvudsakligen en besöksmålssajt där praktisk besöksinformation är det som intresserar besökaren. Sidorna som beskrev utställningen *AfterGlow* och presentationen av Gustavsbergssamlingen genererade i stort sett lika många sidvisningar.

Via Nationalmuseums nyhetsbrev får mottagarna information och tips om aktuella händelser på museet skickat till sig. Särskilda brev riktar sig till skolan och till barnfamiljer. Med anledning av en rensning av inaktuella och ogiltiga adresser i befintliga prenumerationslistor har antalet prenumeranter minskat under året jämfört med föregående år.

Tabell 3

Digitala besökare¹	2022	2021	2020
Antal besökare webbplats Nationalmuseum	491 902	518 762	397 469
Antal besökare webbplats Gustavsbergs Porslinsmuseum	14 781	22 547	8 340 ²
Antal prenumeranter nyhetsbrev	17 900 ³	35 000	26 000
Antal användningar av appen	65 235 ⁴	40 515	57 670

¹ Besökare = användare som inlett minst en session inom angivet intervall.

² Från 2 juli 2020.

³ Under 2022 har en rensning gjorts av inaktuella och ogiltiga adresser, vilket har minskat antalet prenumeranter.

⁴ Siffran anger antal "engagerade sessioner" där användaren exempelvis varit aktiv i minst tio sekunder eller besökt två eller fler sidor. Tidigare år beräknades användningen genom att multiplicera antalet användare den 31 december med 365.

4.3 Pedagogisk verksamhet för vuxna

Från början av februari kunde erbjudanden för vuxna besökare fysiskt på plats i museerna återupptas utan pandemirestriktioner. Visningar, programkvällar, föreläsningar och samarbeten öppnade successivt upp och genomfördes med störst frekvens under höstsäsongen.

Från den vuxna och äldre delen av besökarna har märkts en stor längtan efter att återigen kunna mötas fysiskt och uppleva konst tillsammans. Men också en kvardröjande oro för trängsel och smittrisk samt det som troligen kan tolkas som förändrade besöksmönster och vanor. Det avspeglade sig i en stegvis ökning av bokningsfrekvensen av gruppvisningar samt deltagande i allmänna visningar och programverksamhet under året, men det har inte skett en återgång till det deltagande som var innan pandemin. Det är även större ojämnheter där vissa perioder har större bokningsfrekvens och andra perioder har lägre.

Arbetet med att utveckla såväl fysisk som digital programverksamhet har prioriterats organisatoriskt med etablerandet av en förstärkt och förtydligad organisation samt nyrekrytering. Målet är att ta tillvara erfarenheter från verksamheten innan pandemin tillsammans med de pilotprojekt och tester med digital programverksamhet som genomfördes under pandemiåren och utifrån detta forma erbjudanden till de vuxna besökarna framöver.

Under höstsäsongen erbjöds ett programutbud på plats på Nationalmuseum med bland annat torsdagskvällar med öppna föreläsningar med koppling till samlingarna och utställningarna samt forskningsseminarier en fredag i månaden. Eftermiddagsföreläsningar på specifika teman genomfördes i samarbete med medlemsorganisationer och ett par större kvällsevenemang som var öppna för alla. Ett konststartsöverskridande samarbete med dans i museets konstsalar genomfördes också.

En kortare serie med öppna digitala föreläsningar erbjöds under hösten, främst under de mörkaste månaderna då viljan att koppla upp sig hemifrån är som störst. Att hitta bra hybridformer för fysiska program på plats som även kan tas del av digitalt är ett långsiktigt mål. I samband med att höstens tillfälliga utställningar öppnade genomfördes ett sådant större test.

Under senare delen av året återkom intresset från företag och organisationer att arrangera kulturella aktiviteter med konstvisningar för sina anställda på kvällstid och ett flertal visningar för större grupper genomfördes.

I samband med årets tillfälliga utställningar har flera pedagogiska projekt för att berika vuxnas upplevelser av utställningens innehåll genomförts. Ett exempel är skulpturutställningen *"Härligt att vara skulptör!"* där en nedladdningsbar karta togs fram som visade var verk av de deltagande kvinnliga skulptörerna gick att se i stadsrummet och en stadsvandring arrangerades tillsammans med Stockholms Kvinnohistoriska. För utställningen *Giorgio Vasaris teckningar* producerade en arbetsgrupp med konservatorer, scenograf och pedagoger en del i utställningen som pedagogiskt presenterade äldre teckningstekniker och material.

Tabell 4

Nationalmuseum	2022	2021	2020
Pedagogisk verksamhet för vuxna			
Antal bokade visningar	412	151	133
Antal offentliga visningar	73	4	56
Antal seminarier och föreläsningar	42	22	14
Antal tillfällen för övrig kursverksamhet	7	9	64
Totalt antal tillfällen	534	186	267
Antal deltagare bokade visningar	7 104	2 540	2 371
Antal deltagare offentliga visningar	783	52	651
Antal deltagare seminarier och föreläsningar	1 938	764	1 162
Antal deltagare kursverksamhet	106	180	1 349
Totalt antal deltagare	9 931	3 536	5 533

Gustavsbergs Porslinsmuseum¹	2022	2021	2020
Pedagogisk verksamhet för vuxna			
Antal visningar	31	7	-
Antal offentliga visningar	0	1	-
Antal seminarier och föreläsningar	0	0	-
Antal tillfällen övrig kursverksamhet	0	0	-
Totalt antal tillfällen	31	8	-
Antal deltagare visningar	480	125	-
Antal deltagare offentliga visningar	0	6	-
Antal deltagare seminarier och föreläsningar	0	0	-
Antal deltagare övrig kursverksamhet	0	0	-
Totalt antal deltagare	480	131	-

1 Museet återöppnade 16 juni 2020. NM har valt att inleda redovisningen från och med det första helåret.

Tabell 5

Nationalmuseum	2022	2021	2020
Pedagogisk digital verksamhet för vuxna¹			
Antal digitala visningar	5	25	-
Antal digitala offentliga visningar	3	18	-
Antal digitala seminarier och föreläsningar	5	21	-
Antal tillfällen digital övrig kursverksamhet	0	12	-
Totalt antal tillfällen	13	76	-
Antal deltagare digitala visningar	185	769	-
Antal deltagare digitala offentliga visningar	13	229	-
Antal deltagare digitala seminarier och föreläsningar	38	272	-
Antal deltagare digital övrig kursverksamhet	0	99	-
Totalt antal deltagare	236	1 369	-

Gustavsbergs Porslinsmuseum²	2022	2021	2020
Pedagogisk digital verksamhet för vuxna			
Antal digitala visningar	1	0	-
Antal digitala offentliga visningar	0	0	-
Antal digitala seminarier och föreläsningar	1	3	-
Antal tillfällen digital övrig kursverksamhet	0	0	-
Totalt antal tillfällen	2	3	-
Antal deltagare digitala visningar	30	0	-
Antal deltagare digitala offentliga visningar	0	0	-
Antal deltagare digitala seminarier och föreläsningar	46	27	-
Antal deltagare digital övrig kursverksamhet	0	0	-
Totalt antal deltagare	76	27	-

1 NM har valt att inleda redovisningen för den digitala verksamheten från och med 2021.

2 Museet återöppnade 16 juni 2020. NM har valt att inleda redovisningen från och med det första helåret.

Tabell 6

tkr	2022	2021	2020
Kostnader Pedagogisk verksamhet ¹	13 788	12 323	13 932

¹ Kostnaderna för 2020 har justerats jämfört med tidigare år så att de beräknats med samma metod som använts 2021 och 2022. Kostnader för prestationen tillgänglighet redovisas inte fr o m 2021. Kostnader för prestation digitalisering/digital utveckling redovisades inte år 2021. Under dessa år har kostnaderna fördelats på övriga prestationer.

4.4 Barn och unga

När gruppverksamheten på plats i museerna kunde återupptas i början av året var verksamheten för barn och unga i fokus. Det första som återstartade var den öppna familjeverksamheten i ateljéerna, visningarna för skolan och barnutställningen *Villa Curiosa* med upplevelserum och möjligheter till lek.

Årets första månader påverkades dock fortfarande av pandemin och en omgång av barnkonstkurser som planerats var tvungna att ställas in, men från och med mars kunde verksamheten återigen erbjudas i samma omfattning som tidigare. Öppna familjesöndagar och lovverksamhet med ateljéprogram kunde genomföras under hela året liksom sommarverksamhet i ateljéerna. En utveckling av arbetet med färg och hållbarhet genomfördes, dels med att hitta lekfulla och sinnliga sätt att arbeta med ätbar färg vilket är viktigt i måleri för de allra yngsta, dels en väg bort från pigment och lösningsmedel som inte är bra för vare sig människor eller miljö. Ett samarbete med Björneborgs konstmuseum i Finland som är föregångare inom babymåleri har därför genomförts.

På Gustavsbergs Porslinsmuseum etablerades förutsättningar för en löpande kreativ verksamhet för barn och familjer under året, dels med uppbyggnad av utrustning och iordningställande av lerverkstaden, dels med nyrekrytering av personal under våren. Sommarverkstad genomfördes och under hösten etablerades en återkommande helgverksamhet.

Möjlighet för skolor att boka besök var också bland det första som museerna öppnade upp för. Under våren skedde en större återgång av bokningar med klasser från högstadiet och gymnasiet och tendensen höll i sig även under hösten. Det blev också tydligt att när restriktionerna släppte så blev intresset för att boka digitala skolprogram mycket lågt.

Nya skolprogram för skolans lägre åldrar presenterades under året och en större lärarkväll genomfördes i början av höstterminen med stort intresse. Ett flertal projekt inom Skapande skola genomfördes med besök på museet och med verksamhet ute på skolorna. Genom olika projekt får skolorna möjlighet till ämnesöverskridande arbete med konst, till exempel *Move it!* som arbetar med idrott, hälsa och bild eller *Konstens visklek* som kombinerar historia, bild och digitala tekniker.

Under våren avrapporterades det fleråriga projektet *Konstexpressen* som under 3,5 år samverkat med för- och grundskolor i Skärholmen samt med föreningen Artikel 31. Målet att arbeta med integration och hemkänsla i kulturarvet samt med språkberikande genom konst och skapande kommer att tas vidare på olika sätt. Under året gjordes en intern utvärdering av arbetsformer och en modell för framtida arbete med fördjupande besök för ytterstadsskolor arbetades fram. Vidareutbildning och etablerande av samtalsmetoden *Visible Thinking* genomfördes och ett fortsatt samarbete kring hur karaktären Superintendent Arva kan leva vidare och bli en del av integrationsstärkande verksamhet. Karaktären har arbetats fram inom projektet av museets pedagoger tillsammans med skådespelaren Robert Fux.

Andra delar i arbetet med språkberikning och integration är samarbetet med Svenska med baby. Det är en ideell, partipolitiskt och religiöst obunden förening som skapar möten med syftet att bryta segregation. Under året genomfördes eftermiddagsträffar där föräldrar med små barn möttes i museet, såväl nyanlända som etablerade svenska familjer och även en träff för en nyinrättad pappagrupp. Bokningsbara babyvisningar har också erbjudits till föräldralediga och en workshop för ukrainska barn på flykt arrangerades tillsammans med Kulturforum STHLM.

Erbjudanden till Svenska som andra språk (sva) och Svenska för invandrare (sfi) har stärkts med framtagandet av digitala och fysiska klassbesök med fokus på konst och språkstärkande som är bokningsbara. Ett studiematerial tillgängligt för nedladdning via webbplatsen uppdaterades också och spreds till fler.

Under sommaren inleddes ett samarbete med RFSL Ungdom kring projektet *Newcomers Youth* för nyanlända unga. Ett par möten med konstsamtal genomfördes på museet och planer för ett längre samarbete påbörjades.

Höstens stora publika satsning var Teckningsfesten med en öppen helg för alla besökare och en mängd aktiviteter för barn och familj att ta del av gemensamt. I anslutning till höstens utställning om Vasaris teckningssamling genomfördes två dagar fyllda av möjligheter att fördjupa sig på olika sätt i teckningskonsten, från teckningsgympa, skulpturkroki, se genom pennan-visningar till föreläsningar och workshoppar i renässansens teckningstekniker. En stor attraktion var liveteckning i entréhallen där en konstnär tecknade besökarnas porträtt på en stor glasskiva.

Tabell 7

Nationalmuseum	2022	2021	2020
Barn och unga¹			
Antal skolprogram	265	116	108
Antal samarbeten och projekt	8	3	1
Antal barn och familj	59	92	38
Totalt antal tillfällen	332	211	147
Antal deltagare skolprogram	6 620	2 609	2 548
Antal deltagare samarbeten och projekt	973	240	1 425
Antal deltagare barn och familj	2 920	1 140	1 218
Totalt antal deltagare	10 513	3 989	5 191

Gustavsbergs Porslinsmuseum²	2022	2021	2020
Barn och unga			
Antal skolprogram	0	0	-
Antal samarbeten och projekt	0	1	-
Antal barn och familj	33	11	-
Totalt antal tillfällen	33	12	-
Antal deltagare skolprogram	0	0	-
Antal deltagare samarbeten och projekt	0	100	-
Antal deltagare barn och familj	1 244	260	-
Totalt antal deltagare	1 244	360	-

¹ Skillnader mot vad som redovisats i tidigare årsredovisningar beror på att vissa aktiviteter redovisades efter antalet tillfällen och från och med 2021 som ett samarbete. Ingen särskiljning av digitala aktiviteter har gjorts i redovisningen för 2020.

² Museet återöppnade 16 juni 2020. NM har valt att inleda redovisningen från och med det första helåret.

Tabell 8

Nationalmuseum	2022	2021	2020
Barn och unga, digital verksamhet¹			
Antal digitala skolprogram	12	5	-
Antal digitala samarbeten och projekt	3	18	-
Antal digitalt barn och familj	0	0	-
Totalt antal tillfällen	15	23	-
Antal deltagare skolprogram	290	60	-
Antal deltagare samarbeten och projekt	85	200	-
Antal deltagare barn och familj	0	0	-
Totalt antal deltagare	375	260	-

¹ NM har valt att inleda redovisningen för den digitala verksamheten från och med 2021.

Tabell 9

tkr	2022	2021	2020
Kostnader Barn och unga ¹	10 817	8 796	6 545

¹ Kostnaderna för 2020 har justerats jämfört med tidigare år så att de beräknats med samma metod som använts 2021 och 2022. Kostnader för prestationen tillgänglighet redovisas inte fr o m 2021. Kostnader för prestation digitalisering/digital utveckling redovisades inte år 2021. Under dessa år har kostnaderna fördelats på övriga prestationer.

4.5 Tillgänglighet för personer med funktionsvariation

Ett aktivt arbete pågår för att skapa förutsättningar så att alla kan ta del av museets verksamhet oavsett behov och funktionsvariation. Målsättningen är att så mycket som möjligt ska vara tillgängligt för de flesta genom en inkluderande utformning av museets ordinarie verksamhet. Ledstjärnan är att det som är nödvändigt för några är bra för de flesta.

Under året har en avdelningsövergripande arbetsgrupp sett över och arbetat om myndighetens policy för tillgänglighet samt inlett arbetet med att ta fram en flerårig handlingsplan för tillgänglighet.

För att bidra till en långsiktig utveckling av tillgänglighet till konst och kultur för alla arbetar Nationalmuseum aktivt med att ingå i nätverk och att bidra till forskning och samhällsutveckling. Under året har museet haft en aktiv roll i en stor nordisk konferens under hösten i Stockholm och som arrangerades av Nordens välfärdscenter, en institution inom Nordiska ministerrådets social- och hälsosektor. Kvällen innan föreläsningsdagen hölls en uppstartskväll på Nationalmuseum där museet höll förberedda temavisningar och en kort föreläsning.

Nationalmuseum har i många år arbetat med visningar och konstsamtal för personer med demensdiagnos och kognitiv svikt. På grund av den isolering som pandemin krävde av äldre, demenssjuka och av vårdhem påbörjades ett utvecklingsarbete med digitala konstsamtal för vård- och omsorgsboenden. Det har under året glädjande nog etablerats som ett uppskattat och tillgängligt komplement till fysiska visningar för denna målgrupp vilket ger möjlighet att nå ut i hela landet. Möjligheten till fysiska besök har också öppnats upp under året och bokats av verksamheter i Stockholm.

Samarbetet med Demensförbundet i Stockholm och Silviahemmet har fortsatt och under året togs två sammanfattande pedagogiska informationsblad fram. Ett för personal på boenden som vill förbereda inför ett digitalt konstsamtal och ett som ger råd till museipedagoger vid andra museer som vill genomföra digitala visningar eller samtal för boenden.

Det nordiska nätverket för kultur för äldre stärktes också under året, dels med besök och kontakter i Oslo, dels med ett samarbete med det finska projektet *HomeOpera* där Nationalmuseum bidrog med en digital masterclass.

För att utveckla verksamheten och nå ut till personer med synnedsättning och blinda har Nationalmuseum fortsatt sitt arbete tillsammans med Fellingsbro folkhögskola, Synskadades riksförbund och studieförbundet Sensus. Fellingsbro folkhögskola har den enda utbildningen för syntolkare i Sverige. Nationalmuseum bidrar med föreläsning och handledning inom syntolkning av konst och eleverna har under året arbetat med skulptur i utställningen *"Härligt att vara skulptör!"*.

Nationalmuseum är medlem i Kultur för fingrar och öron som är ett landsomfattande nätverk vars syfte är att arbeta tillsammans för att göra museer och kulturarv mer tillgängliga. Det tillkom på initiativ av Jönköpings läns museum och SRF Jönköpings län men har nu ett ambulerande ansvar bland medlemmarna.

Syntolkade visningar har erbjudits både digitalt och fysiskt under året. Ett utvecklingsarbete med taktila bilder för fördjupande konstsamtal om kulturarvet pågår och kommer att testas praktiskt under nästa år.

I samband med utställningen *"Härligt att vara skulptör!"* arbetades en station fram med möjlighet att taktilt undersöka de vanligaste skulpturmaterialet såsom lera, trä, brons och marmor. Bordet var en del i ett vidare pedagogiskt inslag i utställningen men också ett steg i utvecklingsarbetet av taktila och pedagogiska stationer i museet.

Arbetet med visningar på teckenspråk påverkades starkt av nedstängningarna under pandemin och förändrade förutsättningarna för fleråriga samarbetsparter till museet. Ett arbete pågår för att etablera nya och gamla kontakter och se över vilka möjligheter till utveckling som finns framöver. Under året har ett par visningar på teckenspråk genomförts och ett större program med Manillaskolan som innehöll både visning på teckenspråk och en kreativ workshop handledad med tolkar och stöd av teckenspråkstalande pedagog.

Statens fastighetsverk ansvarar för den fysiska tillgängligheten i museibygnaden på Blasieholmen men utformas i samarbete med museet. Nationalmuseum ansvarar för inredning, skyltning och de tillgänglighetskrav som finns. De insatser som gjordes inför återöppningen 2018 såsom taktila skyltar, hörslingor, portabla guidesystem, låneenheter för app/audioguide, rullstolar och rullatorer utgör en bra grund och utvecklas stegvis. De senaste

åren har webbplatser och app utvecklats för att möta nya EU-direktiv för myndigheters tillgänglighet inom WCAG 2.1 nivå AA. Under året blev Nationalmuseum återigen utvalt som en av tre kandidater till S:t Julianpriset i kategorin fysisk tillgänglighet. Det är Stockholms stads pris för att belöna arbete som görs för att inkludera människor med funktionsnedsättning i samhället och priset delas ut i januari 2023.

På Gustavsbergs Porslinsmuseum ansvarar Värmdö kommun för byggnadens fysiska tillgänglighet. Nationalmuseum ansvarar för inredning, skyltning och de tillgänglighetskrav som finns. Under renoveringen, som avslutades 2020, tillgänglighetsanpassades lokalen och bland annat installerades två nya hissar, nya ramper, ny rullstolstolett och entrédörren breddades. I lokalen finns rullstol som hjälpmedel för besökarna. Arbetet med hjälpmedel på plats stannade av något på grund av pandemin och de förutsättningar som rådde då men har nu återupptagits genom till exempel införande av taktila funktionsskyltar och wayfinding.

Tabell 10

Specialpedagogik	2022	2021	2020
Antal aktiviteter	21	6	32
Antal deltagare	171	49	94
Digital specialpedagogik¹	2022	2021	2020
Antal digitala aktiviteter	26	18	-
Antal deltagare digitala aktiviteter	199	160	-

1 NM har valt att inleda redovisningen för den digitala verksamheten från och med 2021.

5 NATIONALMUSEUMS SAMLINGAR ÄR KÄNDA NATIONELLT OCH INTERNATIONELLT

I Nationalmuseums uppdrag ingår att vårda, förteckna, vetenskapligt bearbeta och genom nyförvärv berika samlingarna. Myndigheten ska hålla ett urval av de samlingar som är avsedda för utställning tillgängligt för allmänheten, bedriva utställningsverksamhet och annan pedagogisk verksamhet samt bedriva utlånings- och depositionsverksamhet.

Nationalmuseum ska enligt regleringsbrevet arbeta för en fortsatt regional närvaro och redovisa myndighetens insatser och resultat av arbetet för att kulturen ska komma fler till del i hela landet. Utbetalda ersättningar till konstnärer som gjorts enligt MU-avtalet ska också redovisas.

Nationalmuseums samlingar är omfattande och innehåller runt 700 000 föremål. De tillgängliggörs för allmänheten framför allt genom de konst- och designföremål som visas i samlingspresentationerna och de tillfälliga utställningarna på Nationalmuseum och på Gustavsbergs Porslinsmuseum. Föremål från samlingarna går också att se på flera andra besöksmål såsom till exempel de kungliga slotten. Till vissa besöksmål producerar Nationalmuseum även tillfälliga utställningar som visas under en period, exempelvis sommaren. På så sätt tillgängliggörs fler föremål från samlingarna och kommer fler till del runt om i landet.

Enligt 11§ i museilagen (2017:563) ska museerna och museihuvudmännen samverka i syfte att ge alla tillgång till museernas samlade resurser, bland annat genom att ställa föremål ur de egna samlingarna till varandras förfogande. En del av detta är de vandringsutställningar som produceras av Nationalmuseum och som går på turné både inom och utanför Sverige. De sprider kunskap om museets samlingar, enskilda konstnärer och specifika perioder inom företräddelsevis den svenska konsthistorien. Långtidslån av konsthöremål till statliga myndigheter liksom korttidslån till utställningar både nationellt och internationellt bidrar också med en viktig del för att konsten ska komma fler till del samt ger möjlighet att nå nya besökare.

En av de utpekade uppgifterna i myndighetens instruktion är att berika samlingarna genom nyförvärv. Nationalmuseum erhåller inte några statliga medel för detta utan förvärv av design, konsthantverk och konst till samlingarna görs genom gåvor och privata stiftelse- och fondmedel. En aktiv förvärvspolitik är en investering i

museets framtida möjligheter att kunna visa konst med hög verkshöjd samt att fortsatt kunna vara en betydande aktör i ett internationellt sammanhang.

En annan uppgift i instruktionen är att Nationalmuseum ska vårda samlingarna. Bevarandeverksamheten tar hänsyn till såväl dagens som kommande generationers möjligheter att uppleva konsten i samlingarna som anförtratts myndigheten.

Utbetalda ersättningar till konstnärer som gjorts enligt MU-avtalet redovisas i bilaga 2.

5.1 Samlingspresentationer

Samlingspresentationerna på Nationalmuseum visar konst och design från samlingarna tematiskt. De består av fem olika delar: Tidslinjen, Skattkammaren, Designmagasinet, Skulpturgården och Barnens konstvärld. Totalt visas över 5 000 föremål. Under året har Designmagasinet varit stängt på grund av förebyggande åtgärder inför och under byggnation av den nya tunnelbanan på baksidan av museet. För att garantera en så högkvalitativ upplevelse som möjligt och samtidigt säkerställa föremålens fortbestånd arbetar museet med en dynamisk presentationsform där en del konstföremål byts ut då och då. Främsta anledningen under året har varit av bevarandeskäl för att skydda särskilt ljuskänsligt material som konst på papper och textilier. En annan anledning har varit utlån till tillfälliga utställningar och i några fall har byten även skett på grund av aktualitet i samband med händelser med anknytning till föremålen eller nyförvärv.

På Gustavsbergs Porslinsmuseum omfattar samlingspresentationen cirka 2 500 föremål och berättar om porslinsfabrikens historia genom människor och föremål. Studiogods, praktpjäser, vardags- och sanitetsporslin, föremål av emalj och plast kompletteras av former från tillverkningen, verktyg, historiska fotografier och filmer.

5.2 Utställningar

Under 2022 visades fem tillfälliga utställningar i Nationalmuseum huvudbyggnad på Blasieholmen i Stockholm, en utställning på Gustavsbergs Porslinsmuseum och två vandringsutställningar. Till utställningarna producerades ett antal pedagogiska aktiviteter såsom visningar, föreläsningar, filmer, digitala visningar med mera och i vissa fall fördjupande publikationer.

Nationalmuseum

Swedish Grace – konst och design i 1920-talets Sverige, 24 februari– 28 augusti 2022

Utställningen gav en bred genomlysning av 1920-talets visuella kultur i Sverige. Projektet utgick från begreppet Swedish Grace, som sedan länge används som namn på det svenska 1920-talets design. I utställningen visades konst, design, foto, film och mode från en brytningstid som lade grunden till det moderna samhället. I samband med utställningen publicerades en omfattande katalog i en svensk och en engelsk utgåva med en rad specialister som bidrog med fördjupande artiklar i ämnet.

"Härligt att vara skulptör!" Svenska kvinnliga konstnärskap 1880–1920, 17 mars–11 september 2022

Utställningen visade verk av svenska kvinnliga skulptörer från tiden runt sekelskiftet 1900. De var i flera fall mycket framgångsrika både i Sverige och i Frankrike, där flera av dem levde och verkade. I historieskrivningen har de emellertid i hög grad förbisetts. Utställningen gav därför en möjlighet för besökarna att återupptäcka en rad konstnärskap som fallit i glömska. I samband med utställningen publicerades antologin *Nordic Women Sculptors at the Turn of the 20th Century* i samarbete med svenska och utländska forskare och skribenter (se 6.1).

Giorgio Vasaris teckningar – en mytomspunnen samling, 6 oktober 2022–8 januari 2023

I samarbete med Louvren i Paris producerade Nationalmuseum en utställning som byggde på ett forskningsprojekt där en av världens mest mytomspunna konstsamlingar undersöktes. Giorgio Vasaris teckningssamling uppfattas som en av urkällorna till det vi idag vet om den italienska renässansens konst. Utställningen gav svenska besökare en möjlighet att se renässansteckningar från Louvrens och Nationalmuseum samlingar som ytterst sällan visas. Till utställningen publicerades en väl illustrerad katalog med fördjupande texter på engelska i samarbete med Louvren. Utställningen visades också på Louvren i Paris våren och sommaren 2022.

Christer Strömholm – porträtt i Paris, 6 oktober 2022–8 januari 2023

Christer Strömholm har sedan länge räknats som en av Sveriges ledande fotografer. Nationalmuseum utställning fokuserade främst på Strömholms stora produktion av porträtt av svenska och internationella konstnärer och kulturpersonligheter, men även ett antal okända bilder, från Paris på 1940-, 50- och 60-talen. En

sida av Strömholms arbete som aldrig tidigare har lyfts fram i en utställning. Utställningens rikt illustrerade katalog gavs ut i en svensk och en engelsk utgåva och en rad svenska och internationella skribenter gav fördjupade perspektiv på Strömholms arbete som porträttfotograf.

Stilla liv – en utställning av Lars Norén och Bobo Ericzén, 20 oktober 2022–19 februari 2023

Utställningen var resultatet av ett unikt samarbete mellan dramatikern Lars Norén och filmaren och journalisten Bobo Ericzén. Besökarna kunde möta en utställningsversion av den ordlösa föreställning med titeln *Stilla liv* som Lars Norén satte upp på Dramaten 2017. Utställningen bestod av filmer och stillbilder ur föreställningen som i ett 90-tal scener skildrade ett Sverige i förändring från sent 1800-tal till tidigt 2000-tal.

Gustavsbergs Porslinsmuseum

AfterGlow – nytt nordiskt porslin, 4 juni 2022–23 april 2023

Utställningen var ett flerårigt nordiskt samarbetsprojekt initierat av New Nordic Porcelain Forum med bas i Porsgrund i Norge. Den undersökte frågan om det finns ett gemensamt uttryck i nordiskt porslin och visade ett åttiotial nyskapade verk. Förutom på porslinsmuseet visades utställningen på Kunsthall Grenland i Norge och Clay – Museum of Ceramic Art Danmark i Middelfart, Danmark. Projektet har bidragit till att stärka nätverket mellan de nordiska porslinsindustrihistoriska platserna.

Vandringsutställningar

Från gryning till skymning, National Nordic Museum, Seattle, 19 februari–17 juli 2022

Vandringsutställningen *Från gryning till skymning – nordisk konst kring sekelskiftet 1900* handlar om den konstnärliga utveckling som ägde rum i Norden runt förra sekelskiftet där konstnärer reste utomlands för att måla soldränkta motiv, för att så småningom återvända hem och måla det nordiska landskapet i skymningstimmen.

Det offentliga rummet, centralstationen i Hässleholm, hela 2022

Den regionala närvaron har de senaste åren stärkts genom samarbetet med Jernhusen och utställningen *Det offentliga rummet* med reproduktioner av konstverk ur Nationalmuseums samlingar.

Tabell 11

Tillfälliga utställningar	2022	2021	2020
Antal utställningar Nationalmuseum	5	3	3
Antal utställningar Gustavsbergs Porslinsmuseum	1	1	1
Antal vandringsutställningar	2	2	4
Totalt antal	8	6	8

Tabell 12

Utgivna utställningskataloger ¹	2022	2021	2020
Antal på svenska	2	1	2
Antal på engelska	3	1	2
Antal på svenska/engelska	0	1	1
Antal på norska/engelska	0	1	0
Totalt antal	5	4	5

¹ Från och med 2021 delas publikationer upp i två tabeller, forsknings- och övriga publikationer redovisas i tabell 21.

5.3 Utlån

Utlån av konstföremål från samlingarna är en viktig uppgift för myndigheten för att göra konsten mer tillgänglig utanför museet. Utlånen sker i form av långtidslån till statliga myndigheter och residens samt korttidslån till utställningar på museer både i Sverige och utomlands. Korttidslånen synliggör centrala verk i museets samlingar och möjliggör viktiga lån till museets egna utställningar i framtiden.

Myndigheten har flera pågående projekt med långtidslån till länsresidens och andra låntagare. Generellt sett är de låntagare som har lokaler i äldre byggnader mer intresserade av att låna verk från Nationalmuseum. De senaste åren har Nationalmuseum samarbetat med Moderna Museet i flera av projekten med gott resultat. Tillsammans kan spännande miljöer skapas som ger ett brett perspektiv på konsten och statens samlingar. I särskilda projekt, som till exempel Regeringskansliet, samarbetar Nationalmuseum och Moderna Museet även med Statens konstråd.

I jämförelse med året innan tog Nationalmuseum under 2022 emot något fler låneförfrågningar. Antalet utlån som genomfördes de två föregående åren var relativt lågt eftersom många nationella och internationella låntagare tvingades ställa in eller skjuta fram planerade utställningar på grund av pandemin. I år har antalet genomförda lån totalt sett ökat något medan antalet lån inom Sverige har gått ned. Inom Sverige har utlån gjorts till Moderna Museet, Waldemarsudde, Zornmuseet i Mora samt konstmuseerna i Göteborg och Kristinehamn. Lån till internationella institutioner har dock ökat markant till följd av att pandemins effekter har avtagit. Omfångsrika utlån av måleri, konst på papper, konsthantverk och design har gått till internationella institutioner som Nasjonalmuseet i Oslo, Musée du Louvre, Château de Fontainebleau, Museo Nazionale di Capodimonte och Los Angeles County Art Museum.

Konstverk som lånas ut åtgärdas inför packning och transport till låntagare. Likaså görs översyn av verken i samband med avslutade lån.

Tabell 13

Utlån	2022	2021	2020
Antal korttidsutlån Sverige ¹	20	81	133
Antal korttidsutlån utlandet ¹⁺²	229	96	131
Antal långtidslån Sverige	7 122	7 155	7 171
Antal långtidslån utlandet	245	252	252
Totalt antal föremål	7 616	7 584	7 687

1 Sedan 2020 ingår även utlån till vandringsutställningar i siffrorna.

2 Siffran för 2021 har justerats.

Tabell 14

tkr	2022	2021	2020
Kostnader Utställnings- och utlåningsverksamhet ¹	160 720	129 881	132 930

1 Kostnaderna för 2020 har justerats jämfört med tidigare år så att de beräknats med samma metod som använts 2021 och 2022. Kostnader för prestationen tillgänglighet redovisas inte fr o m 2021. Kostnader för prestation digitalisering/digital utveckling redovisades inte år 2021. Under dessa år har kostnaderna fördelats på övriga prestationer. Fr o m 2022 redovisas inte längre renoveringen av NM-huset på Blasieholmen särskilt. De kvarvarande avskrivningskostnaderna (11 264 tkr) har förts i sin helhet till denna prestation.

5.4 Regional verksamhet

Konst och föremål från Nationalmuseums samlingar går att se på ett antal fasta utställningsplatser runt om i landet. Detta har historiska orsaker som speglar regionala maktcentra av nationell dignitet i historisk tid såsom Vasaborgen Gripsholm eller lustslotten Drottningholm, Rosersberg och Strömsholm. I modern tid har tillkommit andra platser med permanenta samlingar såsom Svenska institutet i Paris. På de flesta ställen ansvarar myndigheten för underhåll av presentationerna med föremål ur museets samlingar.

Drottningholms slott

På Drottningholms slott visas delar av den samling som har sitt ursprung i de kungliga miljöerna på slottet och som omfattar måleri och skulptur från 1600- till 1800-tal.

Gripsholms slott

Delar av Statens porträttsamling, som är världens äldsta nationella porträttgalleri, visas på Gripsholms slott. Samlingen har sitt ursprung i den konstsamling Gustav Vasa hade på slottet vid 1500-talets mitt.

Gustav III:s antikmuseum

På antikmuseet visas de antika skulpturer som Gustav III köpte in under en resa till Italien i slutet av 1700-talet.

Läckö slott

På Läckö slott visas möbler såsom kabinettskåp, stolar, speglar och bord men även vävda tapeter, målningar och silver från 1600-talet och 1700-talets början.

Lövstabruks herrgård

Konsten på Lövstabruks herrgård utgörs av målningar och teckningar som visar landskap och bruksmiljöer, familjeporträtt samt målningar med djur och jaktmotiv från framför allt 1600- och 1700-talet.

Museum de Vries

Nationalmuseum har en unik samling skulpturer av skulptören Adriaen de Vries som visas på Museum de Vries på Drottningholm.

Nationalmuseum Jamtli

Verksamheten på Nationalmuseum Jamtli drivs i nära samarbete med Jamtli, utställningarna produceras av Nationalmuseum med föremål från de egna samlingarna och visningsverksamheten sker i Jamtlis regi.

Nynäs slott

På Nynäs slott visas ett i det närmaste komplett herrskapshem med möbler, konsthantverk och måleri från 1500-talet till 1900-talet. Nynäs har också ett unikt bibliotek från omkring år 1800.

Rosersbergs slott

Målningarna som visas på Rosersbergs slott är främst familjeporträtt, sjöbataljer och svenskt landskapsmåleri från sent 1700-tal och landskap från första hälften av 1800-talet.

Strömsholms slott

På Strömsholms slott går det att se verk från 1600- och 1700-tal, såväl porträtt av furstliga släktingar som målade framställningar av både tama och vilda djur samt en svit med väggfält från gustaviansk tid.

Tessininstitutet i Paris (Svenska institutet)

Konstsamlingen som visas på Tessininstitutet omfattar målningar, konst på papper, skulpturer, medaljer och äldre böcker. Tyngdpunkten ligger på 1700-talet, men det finns också verk av svenska 1900-talskonstnärer med anknytning till Frankrike.

Ulriksdals slott

På Ulriksdals slott presenteras delar av den stora samling konsthantverk och måleri som kung Karl XV testamenterade till Nationalmuseum på 1870-talet. I Orangerimuseet visas skulpturer ur Nationalmuseum's samlingar från sent 1600- till tidigt 1900-tal.

5.4.1 Tillfälliga utställningar

Varje sommar produceras tillfälliga utställningar baserade på samlingarna för Läckö och Gripsholms slott och en gång per år en utställning på Nationalmuseum Jamtli i Östersund.

***På resande fot*, Läckö slott, 11 juni–25 september 2022**

Varje sommar visas en tillfällig utställning på Läckö slott och i år var ämnet *På resande fot*. Utställningen handlade om hur människan rest i olika tider och vilka spår detta avsatt i konst och konsthantverk från 1600-talet fram till vår egen tid. Utställningen innehöll enbart föremål från Nationalmuseum's samlingar.

***Lennart Nilsson 100 år!*, Gripsholms slott, 6 juni–4 september 2022**

Sommarens tillfälliga utställning *Lennart Nilsson 100 år!* ingick i det stora 200-årsjubileet av Statens porträttsamling, världens äldsta nationella porträttgalleri. I denna specialutställning visades ett tjugotal porträtt av en av 1900-talets mest mångsidiga fotografer.

***Ideal och verklighet – nordisk natur*, Nationalmuseum Jamtli, 1 juni 2022–3 september 2023**

Till sommaren öppnade Nationalmuseum Jamtli en utställning som handlade om hur den nordiska naturen skildrats i konst och konsthantverk från 1600-talet och framåt. I utställningen visades målningar, teckningar, foton och konsthantverk, alla från Nationalmuseum's samlingar.

Tabell 15

Föremål ur samlingarna i tillfälliga utställningar regional verksamhet	2022	2021	2020
Nationalmuseum Jamtli	110	110	177
Läckö slott	133	107	86
Gripsholms slott	21	22	0
Totalt antal föremål¹	264	239	263

¹ Felaktigt summerat antal år 2020 i tidigare årsredovisning har korrigerats.

Tabell 16

tkr	2022	2022	2020
Kostnader Regional verksamhet ¹	8 988	8 275	11 884

¹ Från och med 2021 så redovisas inte längre kostnaderna för Gustavsbergs Porslinsmuseum som regional verksamhet. Kostnaderna för 2020 har justerats jämfört med tidigare år så att de beräknats med samma metod som använts 2021 och 2022. Kostnader för prestation digitalisering/digital utveckling redovisades inte år 2021. Under dessa år har kostnaderna fördelats på övriga prestationer.

5.5 Förvärv

En aktiv förvärvspolitik är en investering i museets framtida möjligheter att kunna visa konst med hög verkshöjd samt att fortsatt kunna vara en betydande aktör i ett internationellt sammanhang. Det ger också möjlighet att komplettera samlingarna så att de ger en så bred bild av konsthistorien som möjligt. Nationalmuseum har inte några statliga medel att förvärva design, konsthantverk och konst för utan samlingarna berikas genom gåvor och privata stiftelse- och fondmedel. Under året tillfördes 529 föremål till museets samlingar som inköp eller gåvor.

Uppgiften att komplettera samlingarna av bildkonst med viktiga verk av såväl nordiska som övriga europeiska kvinnliga konstnärer samt bildkonst från den franska och tyska romantiken fortsatte under året. Särskilt kan här nämnas förvärvet av *Porträtt av konstnären Marie-Gabrielle Capet*, tillskrivet Francois André Vincent från omkring 1785, Gerda Tiréns *Stockrosor vid en mur* från 1883, Jean-Charles Joseph Rémonds *Ek i Fontainebleau* från omkring 1820 liksom Friedrich von Amerlings *Porträtt av hovskådespelaren Friedrich Reil* från 1838. Till detta kommer förvärv av äldre mästare som Luca Giordanos *Den helige Bartolomeus* från omkring 1660.

Det mångåriga projektet att förvärva nyckelverk av svenskt konsthantverk från 1920-talet kompletterades med ett inköp av en taburett, ritad av Axel Einar Hjorth 1923 jämte förvärv av silver av en rad framstående kvinnliga formgivare från samma epok såsom Olga Lanner, Anna Möcklin och Märta af Ekenstam.

Tabell 17

Förvärv	2022	2021	2020
Antal inköp samlingarna	191	163	220
Antal gåvor samlingarna ¹	338	110	815
Antal övertagande	42	1	1
Antal inventarieföring	6	8	3
Totalt antal föremål	577	282	1 039
Varav antal manliga konstnärer	379	191	257
Varav antal kvinnliga konstnärer	113	68	106
Varav antal okänt/ej applicerbart	85	23	676

¹ Ökningen under 2020 beror på 637 gipsavgjutningar som tidigare mottagits i gåva och som införlivades i samlingarna.

5.6 Bevarandet av samlingarna

För att kunna visa fler föremål utan att de utsätts för onödiga risker och slitage arbetar myndigheten kontinuerligt med att identifiera, värdera och analysera riskerna för föremåls- och arkivsamlingarna. Ljus- och inomhusklimatförhållanden i miljöer där museets samlingar förvaras och visas mäts och anpassningar görs där det behövs. Nationalmuseum arbetar aktivt för att göra hållbara besparingar genom att till exempel sänka temperaturen i utställningssalarna samt undersöker ytterligare åtgärder för att kunna sänka energiförbrukningen.

Luftkvalitetsövervakning i öppna utställningssalar och i slutna montrar genomförs för att identifiera eventuella föroreningar och lyfta vikten av att undersöka föremålens material i kombination med utrymmen, konstruktion av montrar och scenografi. Myndigheten deltar i ett produktutvecklingsprojekt vars mål är att utveckla en produkt som kan skydda känsliga objekt från luftföroreningar. Arbete med Integrated Pest Management (IPM) sker metodiskt genom insektsfällor för att förebygga och aktivt förhindra eventuell spridning av skadeinsekter och angrepp på konst- och kulturföremål. Även förebyggande arbete med att identifiera risker orsakade av vibrationer utförs. Vid sprängning för den nya sträckningen av tunnelbanan på Blasieholmen har regelbunden översyn genomförts för att bevaka utställda föremål i museibyggnaden. Det förebyggande arbetet med katastrofberedskap och uppdatering av restvärdesräddningsplan fortsätter. Fokus har ökat på hur kulturarvet säkerställs främst på grund av det förändrade geopolitiska läget med Rysslands krig i Ukraina.

Vård av samlingarna omfattar även lämplig och säker hantering av föremål i olika sammanhang och förvaring i magasin. Nationalmuseum arbetar fortlöpande med uppordning i magasinslokalerna genom inventering, dokumentering, registrering, uppmärkning samt utveckling av funktionalitet såsom optimala inrednings- och förvaringslösningar.

Aktiva och förebyggande konserveringsåtgärder har under året tillämpats på föremål som visats i olika utställningar nationellt och internationellt. I samband med den årliga utställningen i skattkammaren på Läckö slott åtgärdades ett stort antal silverföremål. Inför en fotografering för en publikation om Gustav III:s antiksamling tillståndsbedömdes drygt 70 skulpturer och stenföremål i magasin och i Antikmuseet. Av dessa åtgärdades drygt 40 föremål i form av ytengöring och stabilisering. Antalet vårdade föremål från samlingarna gick upp igen under året efter att ha legat på låga nivåer under pandemin bland annat på grund av inställda utlån.

Materialtekniska undersökningar har utförts på ett antal föremål inom forskningsprojekt samt för nyförvärv och utställningar för att ge ökad kunskap om material och teknik samt få en bättre bild av orsakerna till föremålets fysiska och kemiska förändringar. Inom myndigheten finns kompetens att genomföra teknisk avbildning såsom infraröd reflektografi, ultraviolett fluorescence, transmitterat ljus och släpljus för att få fram ny kunskap om utvalda verk i samlingarna. Materialtekniska undersökningar och beskrivningar av teckningar som ursprungligen har tillhört Giorgio Vasaris teckningssamling har utförts i samarbete med Riksantikvarieämbetet (RAÄ) inför utställningen som öppnade på hösten. Sakkunnig på Nationalmuseum har tillsammans med Riksantikvarieämbetet även utfört tekniska undersökningar av verk på Göteborgs konstmuseum och Moderna Museet.

Nationalmuseums donatorgrupp finansierar forskningsprojekt inom bevarandeområdet för att utveckla nya konserveringsmetoder. Under året har projekten utförts i samarbete med externa aktörer såsom Riksantikvarieämbetet, Kungliga Akademien i Danmark och Institutionen för kulturvård vid Göteborgs universitet. För målningen *Konstnärsförbundet* av Rickard Bergh (NM 1603) har tekniska undersökningar och analyser om konstnärens måleriteknik och färgpalett bidragit till att välja lämplig metod för att åtgärda målningen inklusive ramen. Den går nu att se i Tidslinjen på Nationalmuseum. I ett annat projekt undersöks metoder för att säkert avlägsna lack på silverföremål, i första hand på en praxepokal med lock av Hans Reiff (NMK 205/1931). Tekniska undersökningar av ett porträtt av Constance-Marie Charpentier (NM 7296) har utförts med syftet att undersöka målningens tillstånd, orsaken till skador och ifall det finns fragment av en äldre bakgrund som målats över. För att analysera en sengustaviansk sekretär dekorerad av Johan Nils Asplind (NMK 159/2020) har ett antal möbler och interiörer studerats, själva konserveringen påbörjas nästa år.

Ett forskningsprojekt med syfte att dokumentera, konservera och fotografera samlingen av illuminerade handskrifter, lösa blad och fragment från medeltid och renässans i museets samlingar påbörjades under året tack vare en generös donation. Projektgruppen består av två konservatorer, en fotograf och en forskare.

Fotografering sker löpande när det gäller nyförvärv, utställningar, utlån och publicering, digitaliseringsprojekt samt på begäran vid externa förfrågningar. Omfotografering förekommer efter utförda aktiva konserveringsåtgärder. Digitalt material producerat genom teknisk avbildning samt materialteknisk information om föremål görs successivt tillgängliga för forskare via samlingsdatabasen och vidareutvecklas under kommande år.

Tabell 18

Vårdade föremål	2022	2021	2020
Antal föremål till utställningar och utlån	2 181	3 457	2 645
Antal föremål från samlingarna	23 858	1 079	705
Antal föremål – externa uppdrag och inlån	901	703	569
Totalt antal föremål ¹	26 940	5 239	3 919

1 Ökningen 2022 beror bland annat på att ett stort antal föremål från Gustavsbergsamlingen hanterats i samband med flytt till ett nytt magasin.

Tabell 19

tkr	2022	2021	2020
Kostnader Vård av samlingarna ¹	80 232	81 906	81 621

1 Kostnaderna för 2020 har justerats jämfört med tidigare år så att de beräknats med samma metod som använts 2021 och 2022. Kostnader för prestationen tillgänglighet redovisas inte fr o m 2021. Kostnader för prestation digitalisering/digital utveckling redovisades inte år 2021. Under dessa år har kostnaderna fördelats på övriga prestationer.

6 NATIONALMUSEUM SOM KUNSKAPSCENTRUM

I Nationalmuseums uppdrag ingår att förteckna och vetenskapligt bearbeta de samlingar som anförtratts myndigheten och att inom sitt område vetenskapligt bearbeta övriga samlingar av konst och konsthantverk som tillhör eller understöds av staten. Vidare ska myndigheten verka för ökad kunskap grundad på forskning och samverkan med andra, exempelvis universitet och högskolor, och förmedla kunskap inom sitt verksamhetsområde. Myndigheten har också i uppdrag att bedriva internationellt och interkulturellt utbyte och samarbete och ska samarbeta med Moderna Museet om gemensamma funktioner.

Nationalmuseum ska enligt regleringsbrevet redovisa resultat av arbetet med digitisering av myndighetens samlingar och den digitala förmedlingen av verksamheten. Myndigheten ska även övergripande redogöra för hur den arbetat för att stärka sin informationssäkerhet och för hur den planerar att möta framtida behov.

Forskningsavdelningen på Nationalmuseum driver ett antal projekt och anordnar forskningsrelaterade symposier och föreläsningar. Forskningen hör framför allt till de akademiska disciplinerna konstvetenskap och kulturvård. Arkivet och Konstbiblioteket är en intern och extern informationsresurs som tillhandahåller publikationer, artiklar och arkivmaterial för forskningsprojekt och utställningar. Genom publikationsverksamheten ges tillgång till fördjupning, ny kunskap och alternativa ingångar till konsten. Digitaliseringen av samlingarna ger möjlighet för fler att ta del av konsten oavsett var de befinner sig samt att nå nya målgrupper.

Många av de samarbeten som myndigheten deltar i handlar om kunskapsutbyte eller utbyte av konst, både nationellt och internationellt. Det finns behov av att utbyta erfarenheter och kunskaper inom professionen och Nationalmuseum är därför medlem i flera nationella och internationella nätverk. En sammanställning av samarbeten med organisationer, universitet, myndigheter, museer och företag finns i bilaga 3.

6.1 Forskning

Forskningsavdelningen administrerar forskning och digitalisering i projektform, i regel med extern finansiering och ibland med medfinansiering från Nationalmuseum. Projekten redovisas i många fall som publikationer som ges ut av museet. Nationalmuseum strävar efter att öka finansieringen av pågående forsknings-, digitaliserings- och publikationsprojekt med externa medel samt initierar och välkomnar nya externfinansierade projekt. Flera forskningsprojekt bedrivs i samverkan med universitet och med personal som delar sin tid mellan museet och sina ordinarie anställningar.

Under 2022 har följande projekt helt eller delvis finansierats med externa medel.

- *The matter of drawing: copies and tracings in 18th-century architectural practice and design*. Anna Bortolozzi, Stockholms universitet. Finansiär: Stiftelsen Marcus och Amalia Wallenbergs minnesfond.
- *History painting and sense of history: national subjects in the visual arts c. 1780–1830*. Per Widén, Uppsala universitet. Finansiär: Stiftelsen Marcus och Amalia Wallenbergs minnesfond.
- *Illuminerade handskrifter och fragment från medeltid och renässans i Nationalmuseums samlingar*. Anne-Grethe Slettemoen, Christian Etheridge, Adam Larsson och Ambrose Hickman, Nationalmuseum. Finansiär: donation.
- *Copies and tracings in 18th century architectural practice and design* – digital utställning. Anna Bortolozzi, Stockholms universitet. Finansiär: The Getty Foundation – The Paper Project.
- *Extremvädersmålaren Marcus Larson*. Dan Karlholm, Södertörns högskola. Finansiär: Berit Wallenbergs Stiftelse.

Under 2022 har projektet *Nordic Women Sculptors at the Turn of the 20th Century* avslutats och redovisats i en publikation med samma namn redigerad av Linda Hinners och utgiven av Nationalmuseum. Projektet *Italienskt måleri i Nationalmuseum: marknad, musealisering, materialitet* har också avslutats och kommer att redovisas bland annat på museets webbplats.

Forskning och vetenskaplig bearbetning av samlingarna sker vid flera av avdelningarna på Nationalmuseum och bedrivs ofta i samarbete mellan dem. Som exempel förtecknas samtliga nyförvärv i den vetenskapliga publikationen *Art Bulletin of Nationalmuseum Stockholm* där även forskning och ett urval av föremål presenteras i artikelform. Den publiceras på engelska via publiceringsplattformen DiVA och är kostnadsfri. Under året gavs den andra delen av volym 27 ut. Ett annat exempel är publikationen *Statens porträttsamling – nationens minne under sex sekel* som gavs ut i samband med porträttsamlingens 200-årsjubileum. Den sammanfattar samlingens historia och porträtten i den och texterna är skrivna av Magnus Olausson tillsammans med specialister både inom och utanför museet. Boken gavs även ut i en engelsk upplaga. En bokserie med forskning i fokus inleddes under året i och med Lars Ljungströms publikation *Mahogny i sträng stil. Nyklassicismens första mahognymöbler och relationen till Sverige*, som kom ut i december.

Under 2022 släpptes fem avsnitt om konst i Nationalmuseums samlingar i podden *Verket* som produceras i samarbete med Anekdote (Stockholms universitet med finansiering av Kungl. Vitterhetsakademien), Litteraturbanken och Dramaten. För varje avsnitt som handlar om konst bjuder Nationalmuseum in en forskare från ett annat museum, universitet eller en konstnär i syfte att erbjuda andra röster i en populärvetenskaplig fördjupning om klassiska konstverk tillsammans med museets experter.

Under hösten hölls forskningsseminarier en fredag i månaden med inbjudna föreläsare på olika teman. Den på grund av pandemin uppskjutna Tessinföreläsningen 2021 med Penny Sparke, *Nature Inside: Plants and Flowers in the Modern Interior*, kunde hållas på plats under hösten. Likaså Tessinföreläsningen 2022 med Melissa Hyde, *In the Pink: Eighteenth-Century French Portraiture*.

Nationalmuseum har ett forskningsråd med ledamöter från universitet, högskolor, andra museer och myndigheter samt museets egna forskare som sammanträder vid behov.

Tabell 20

Forskningen	2022	2021	2020
Antal pågående forskningsprojekt	7	7	7
Antal avslutade forskningsprojekt	2	2	1
Antal forskningsseminarier och föreläsningar	8	3	1
Antal forskningsseminarier och föreläsningar i samverkan	4	1	0

Tabell 21

Utgivna forsknings- och övriga publikationer¹	2022	2021	2020
Antal på svenska	2	1	0
Antal på engelska	2	2	2
Antal på svenska/engelska	0	1	0
Digital utgivning på engelska	1	1	2
Antal på finska	0	0	1
Antal på nordsamiska	0	0	1
Antal på arabiska	0	0	1
Totalt antal	5	5	7

¹ Från och med 2021 delas publikationer upp i två tabeller, utställningskataloger redovisas i tabell 12.

Tabell 22

tkr	2022	2021	2020
Kostnader Forskningsverksamhet ¹	26 480	27 495	25 100

¹ I kostnaderna ingår bland annat arkiv och bibliotek samt delar av publikationsverksamheten. Kostnaderna för 2020 har justerats jämfört med tidigare år så att de beräknats med samma metod som använts 2021 och 2022. Kostnader för prestationen tillgänglighet redovisas inte fr o m 2021. Kostnader för prestation digitalisering/digital utveckling redovisades inte år 2021. Under dessa år har kostnaderna fördelats på övriga prestationer.

6.2 Arkiv och bibliotek

Nationalmuseum har ett myndighetsarkiv samt enskilda arkiv och ett bildarkiv. Konstbiblioteket drivs gemensamt av Moderna Museet och Nationalmuseum och är ett av Nordens största specialbibliotek inom konst, fotografi och design. Det är en informationsresurs som vänder sig till alla konstitresserade, såväl forskare och museianställda som en intresserad allmänhet. Efter pandemin har besöksantalet för såväl Konstbiblioteket som Arkivet ökat men är ännu inte uppe i samma nivåer som innan.

Genom en särskild satsning har en del av biblioteks- och arkivmagasinet fått ny inredning för funktionell förvaring av ritningar och designrelaterade arkivalier. Två amanuenser har under hösten arbetat med att ordna upp och förteckna det omfattande materialet från Gocken och Lisbet Jobs, bland annat bestående av skisser, textilier, tavlor och gjutformar.

Inom arkivet har fokus varit på att införa rutiner för arkivredogörare och arkivering av digitala filer. I samband med detta har en översyn och revidering av dokumenthanteringsplaner och processer ägt rum.

Nationalmuseum har under året mottagit skulptören Ida Thoresens personarkiv bestående av korrespondens, fotografier och diverse personalia. Nationalmuseum Enskilda arkiv har sedan tidigare Ida Thoresens och konstnärskollegan Elisabeth Barnekows efterlämnade manus för en konsthistoria över kvinnliga konstnärer i Sverige. Materialet kommer att vara tillgängligt för forskning i sin helhet.

De pågående katalogiseringsprojekten *1700-talsskåpen* (rariteter i boksamlingen) och *Gernsheimsamlingen* har fortgått under året. Inventeringen och katalogiseringen av *Gernsheimsamlingen* beräknas kunna avslutas 2023.

Projektet med att digitalisera Svenska porträttarkivet (SPA) fortgår och har utökats med cirka 5 000 poster och innehåller idag drygt 10 500 porträtt. Utställningsdata från 1981–1997 har registrerats inom projektet *Utställningshistorik på webben* vilket innebär att perioden 1915–1997 nu är införd i databasen.

I Gamla biblioteket i museibyggnaden visas mindre utställningar med material från Konstbiblioteket och arkiven. Under året har två utställningar visats, *Johannes Jaeger – en fotografins pionjär och mästare* om hovfotografen

Johannes Jaeger och *Mode för alla. Livsstil och trender i 1800-talets modemagasin* om modets utveckling med exempel hämtade ur 1800-talets modemagasin.

Tabell 23

Arkiv och bibliotek	2022	2021	2020
Antal utlån biblioteket	1 217	1 061	1 144
Antal besök biblioteket	402	190	329
Antal besök arkivet	48	85	100

6.3 Digitalisering och digital utveckling

Myndigheten strävar efter att erbjuda en hög digital tillgänglighet till samlingarna. Det långsiktiga målet är att föremålssamlingar, arkiv och allmänna handlingar ska vara digitalt tillgängliga och sökbara. De digitala satsningarna ökar möjligheterna att ta del av både bilder och texter som ger fördjupad kunskap om Nationalmuseums samlingar via olika kanaler. Målet är att kunna erbjuda konstupplevelser för alla, oavsett geografisk plats, och att den digitala besökaren ska möta samma kvalitet som på plats i museet.

Under 2022 delades ett anslag för digitalisering och tillgängliggörande av samlingarna ut till myndigheten. Detta har bland annat använts till att anställa en digital intendent, en digital pedagog, en föremålsregistrator och en fotograf. Anställningarna möjliggör ett mer fokuserat arbete med att digitalisera de delar av samlingarna som hittills varit bristfälligt registrerade samt att tillgängliggöra samlingarna för digitala besökare. Bland annat inleddes projektet med teckningssamlingen av den franske arkitekten och scenografen Louis Jean Desprez som har inventerats, vetenskapligt bearbetats och fotograferats och som kommer att tillgängliggöras i en bearbetad form på webbplatsen. Även Gunnar G:son Wennerbergs skissböcker har fotograferats och nyregistrering av föremålsinformationen i föremålsdatabasen har gjorts.

Nationalmuseums samlingar innehåller cirka 700 000 föremål. Arbetet med att digitalisera samlingarna omfattar bildfångst, registrering av metadata i olika förvaltningssystem samt tillgängliggörande av de digitaliserade samlingarna. Totalt finns 204 448 föremål registrerade i museets föremålsdatabas vilket är en ökning med 1 714 poster jämfört med föregående år. Det innebär att ungefär 29% av samlingarna är digitaliserad. Av dessa är 203 949 föremål digitalt tillgängliga genom funktionen *Sök i samlingarna* på Nationalmuseums webbplats, vilket motsvarar cirka 29 %. Samtliga föremål är registrerade i måleri-, skulptur- samt konsthantverks- och designsamlingen och under 2022 fortsatte insatsen med att registrera föremål ur tecknings- och grafiksamlingen.

Nationalmuseums samlingar går att utforska digitalt både på Nationalmuseums webbplats, i museets app *Nationalmuseum Visitor Guide*, på Digitalt Museum och på Europeana. Sedan 2016 finns ett samarbete med Wikimedia Sverige för att öka tillgången till kulturarvet och 6 000 högupplösta bilder av museets föremål går att ladda ner fritt på Wikimedia Commons. Under året har 529 nya högupplösta bilder laddats upp.

Under året har arbetet med att digitalisera låneprocesserna fortsatt i syfte att säkra och effektivisera kommunikation och informationsutbyte.

Ett nytt samlingsförvaltningssystem har upphandlats under året vilket innebär att en ny version av den befintliga föremålsdatabasen kommer att implementeras under 2023.

Projektet *NEO Collections* fortsatte under året. Det är ett samarbete mellan Nationalmuseum, Museum für Kunst und Gewerbe i Hamburg och Übersee-Museum i Bremen. Projektet pågår till 2024 och finansieras med drygt 1 miljon EUR av tyska Kulturstiftung des Bundes. Syftet är att hitta nya sätt att arbeta med digitaliserade museisamlingar, baserat på principer av öppenhet och deltagande. Nationalmuseum har genomfört användarstudier på befintliga digitala erbjudanden och inkluderar resultaten i utvecklingsarbeten som bland annat rör appen *Nationalmuseum Visitor Guide*. Under året har också workshoppar kring digital förmedling av kunskap om porträtt genomförts.

Under 2022 fortsatte forsknings- och utvecklingsprojektet *Användbara auktoriteter för datadriven samlingsforskning* i samarbete med Statens historiska museer och Wikimedia Sverige med finansiering från Riksantikvarieämbetet. Syftet med projektet är att förbättra möjligheterna att med precision söka i samlingsdata som är registrerad i olika system och att överbygga klyftor som uppstår med olika registreringsrutiner i olika samlingar. Inom projektet har hittills över 10 000 personauktorer i Nationalmuseums databas länkats samman

med Wikidata. Under året har projektet arbetat med att identifiera och registrera avbildade personer och platser i konstverk i samlingarna och länka dessa mot Wikidata, ett arbete som fortsätter 2023.

Utvecklingsarbetet tillsammans med det japanska företaget DNP Museum Lab har också fortsatt. Målet är att skapa en lättillgänglig samtalsmetod med stöd i enkla frågor och digitala konstbilder främst med fokus på äldre personer. Under året har metoden omformats, frågor förenklats och ett flertal digitala testgrupper har rekryterats och samtal genomförts med svenska deltagare och med japanska deltagare samt med blandade grupper med både svenska och japanska deltagare. Projektet presenterades av Nationalmuseum och ledare från DNP vid ICOM/CECA:s konferens i Danmark.

Tabell 24

Registrerade föremål i föremålsdatabasen	2022	2021	2020
Antal registrerade föremål i föremålsdatabasen	204 448	202 734	200 661
Ökning antal föremål jämfört med föregående år	1 714	2 073	4 898

Tabell 25

Tkr	2022	2021	2020
Kostnader Digitalisering och digital utveckling ¹	5 857	-	-

1 Kostnader för prestation digitalisering och digital utveckling redovisades inte år 2021. Den kostnad som redovisades i årsredovisningen 2020 redovisas inte eftersom den var beräknad med en annan metod och därmed inte jämförbar.

6.4 Informationssäkerhet

Arbetet med Nationalmuseum's informationssäkerhet utgår från gällande lagar och föreskrifter anpassade till myndighetens begränsade personella och ekonomiska resurser. Myndigheten har upprättat ett ledningssystem för informationssäkerheten (LIS) som stöd för styrning av arbetet. Målen för informationssäkerheten har fastställts i en handlingsplan som årligen utvärderas och uppdateras utifrån de planerade informationssäkerhetshöjande åtgärderna. Nationalmuseum deltog i MSB:s infosäkkoll 2021 och har i arbetet med myndighetens informationssäkerhet utgått från de delar i MSB:s metodstöd som varit tillämpliga på myndigheten och dess verksamhet. Myndigheten planerar vidare att delta i MSB:s uppföljning av infosäkkollen 2023.

7 NATIONALMUSEUM SOM ARBETSGIVARE

Nationalmuseum har i uppdrag att ta emot nyanlända arbetssökande samt personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga för praktik.

Nationalmuseum är en kunskapsintensiv organisation. Målsättningen med kompetensförsörjningen är att säkerställa att verksamhetens behov är tillgodosedda på kort och långt sikt för att på bästa sätt kunna genomföra myndighetens uppdrag. Det finns kontinuerligt ett antal platser genom Arbetsförmedlingen för grupper som har långt till arbetsmarknaden, i första hand praktik för nyanlända arbetssökande och arbetssökande med nedsatt arbetsförmåga samt anställda med lönebidrag. Även studenter från universitets- och högskoleutbildningar med praktik som obligatoriskt moment tas emot inom kärnområdet på myndigheten.

7.1 Personal och kompetensförsörjning

Totalt hade myndigheten Nationalmuseum 146 månadsavlönade i årsmedeltal under 2022. Av de anställda var andelen kvinnliga medarbetare störst och motsvarade 61% (89 av 146) och är sakta stigande över åren. Könsfördelningen inom myndigheten svarar i stort mot den fördelning som finns inom de utbildningar som är adekvata för myndighetens verksamhetsområde.

Behovsanställning enligt Anställningsförordningen (timavlönade) upphörde helt under året på grund av ändringar i Lagen om anställningsskydd (LAS) och centrala avtal. Behovsanställningarna var mycket viktiga för att driva verksamheten där arbetsbelastningen varierar under året beroende på antalet besökare, bokade visningar och bokade kvällsaktiviteter. De behövdes också för att täcka de luckor som uppstod vid sjukfrånvaro, ledighet och semester. Uppskattningsvis 60 personer har varit behovsanställda på myndigheten, ett arbete som nu får lösas på annat sätt med bland annat tillsvidareanställningar på deltid med låg omfattning.

Medelåldern på de anställda vid Nationalmuseum är i stort oförändrad sedan flera år tillbaka, män 49 år och kvinnor 49 år. Bland de anställda är 37% (54 av 146) över 55 år, vilket innebär en period med stora pensionsavgångar framöver. Detta behöver inte bara ses som ett kompetensförsörjningsproblem utan även som en möjlighet att ställa om kompetensen i verksamheten om det skulle behövas. Myndighetens organisation präglas av en hög kunskapsnivå, ungefär hälften av de anställda har universitetsexamen eller forskarutbildning. Tack vare det starka varumärket har myndigheten inte haft problem att säkra kompetens inom kärnverksamheten.

Inom vissa stödfunktioner har det varit svårare att hitta kompetens, men även här underlättar det att den verksamhet som bedrivs är välkänd och lockar många. Det svåra ekonomiska läget framöver ger dock stora osäkerheter i hur myndigheten kan rekrytera eller ens behålla den personal som finns idag.

Tabell 26

Antal anställda i snitt under året	2022	2021	2020
Antal anställda män	57	51	49
Antal anställda kvinnor	89	83	89
Totalt antal anställda	146	134	138
Antal årsarbetskrafter (ÅAK)			
varav män	48	47	45
varav kvinnor	77	77	78
Totalt antal ÅAK	125	124	123

7.1.1 Arbetsmiljö och hälsa

Efter pandemin har korttidsfrånvaron återgått till normalnivå, dock på en något lägre nivå. Den yngsta åldersgruppen har en högre sjukfrånvaro än övriga grupper vilket delvis kan förklaras av att de främst arbetar i mötet med besökarna. Vård av barn (vab) följer utvecklingen i samhället och har ökat något vilket kan förklaras med att det efter pandemin finns en högre medvetenhet kring smitta och hårdare bedömningar för om barn ska stanna hemma. Långtidsfrånvaron har minskat främst på grund av att medarbetare slutat och sjukpensionerats.

En bra arbetsmiljö bidrar till en attraktiv och utvecklande arbetsplats. Arbetsmiljön är därför prioriterad och myndigheten arbetar kontinuerligt med förbyggande arbete och erbjuder friskvårdssubvention och friskvårdstimmar. Personalen har vid behov möjlighet till rehabilitering och förebyggande insatser inom hälsa och friskvård via företagshälsovården.

Införandet av digitala möten har gjort att många medarbetare inte behöver resa lika mycket mellan myndighetens olika kontor och byggnader vilket har bidragit till minskad stress och frigjord arbetstid. Andra former av digitala arbetssätt har utvecklats, såsom digital dokumentsignering av både externa och interna dokument. Även olika personalrelaterade rutiner har gjorts om till att skötas digitalt. Det underlättar i det dagliga arbetet och minimerar postgången samt ger ökad spårbarhet, ordning och effektivitet.

Under hösten gjordes för fjärde året i rad en medarbetarundersökning. Det övergripande resultatet i medarbetarundersökningen, genomsnittligt förtroendeindex, visar på en glädjande uppgång. Fortfarande finns dock stor potential till förbättring och arbetet fortsätter. En upphandling för medarbetarundersökningen kommer att genomföras då det nuvarande avtalet har löpt ut.

En fortsättning har skett på ledarskapsutbildningen där alla chefer med personalansvar en gång per månad under den första delen av året erbjöds att delta i en digital föreläsning/workshop med externa eller ibland interna föreläsare inom områden såsom ledarskap, ekonomi och statlig värdegrund.

Ett arbete med arbetsvärderingar för alla funktioner har påbörjats under året, vilket kommer att användas i det årliga lönekartläggningsarbetet de kommande åren.

Tabell 27

Sjukfrånvaro ¹	2022	2021	2020
Total sjukfrånvaro (alla) %	3,2	3,0	3,4
Varav:			
Andel långtidsjukfrånvaro (mer än 60 dagar)	37,4	47,0	40,6
Kvinnor	3,5	3,6	3,3
Män	2,9	2,0	3,6
Anställda –29 år ²	-	-	-
Anställda 30–49 år	3,0	2,9	3,5
Anställda 50 år eller äldre	3,5	3,0	3,3

1 I tabellen redovisas anställdas totala sjukfrånvaro i förhållande till den sammanlagda ordinarie arbetstiden och sjukfrånvaro fördelat på kön och ålder i förhållande till respektive grupps sammanlagda ordinarie arbetstid.

2 Antalet anställda understiger 10 personer och redovisas därmed inte.

7.2 Praktik och lönebidragsanställning

Nationalmuseum har fortsatt arbeta aktivt inom regeringsuppdraget *Praktik i staten*. Stor vikt läggs vid god handledning och att skapa förutsättningar för praktikanterna att efter praktiken komma in på den ordinarie arbetsmarknaden. Myndigheten har under 2022 haft en person heltidsanställd för att ta emot och handleda de praktikanter myndigheten tar emot. Tjänsten finansieras delvis med handledarbidrag från Arbetsförmedlingen. Praktikerna arbetar med arbetsuppgifter inom den ordinarie verksamheten som lämpar sig för arbetsträning, till exempel registrering av föremål i föremålsdatabasen. Den arbetsträning som genomförts har i de flesta fall varit framgångsrik också för praktikanterna. Sedan regeringsuppdraget gavs 2016 har Nationalmuseum tagit emot 29 praktikanter och av dessa har ungefär 70% kunnat ta steget ut i den ordinarie arbetsmarknaden. Under året har tre praktikanter tagits emot inom *Praktik i staten*.

Nationalmuseum tar emot APL och PRAO i den mån det är möjligt för myndighetens anställda att avsätta den tid som krävs för att handleda och skapa ett givande program för praktikanterna. Under året har en person tagits emot inom APL och PRAO.

För att säkerställa kompetens på lång sikt tar Nationalmuseum varje år emot och leder studenter från universitets-, högskole- och YH-utbildningar inom kärnområdet där praktik är ett obligatoriskt moment. Målsättningen är att ge studenterna insyn i hur teori och praktik hänger samman i arbetslivet, bidra med arbetslivserfarenhet och skapa relationer som är viktiga för båda parter. Under praktiken arbetar studenterna tillsammans med en tilldelad handledare och får möjlighet att på nära håll följa och delta i myndighetens verksamhet. Under året har elva studenter tagits emot.

Under året har två personer haft en lönebidragsanställning hos Nationalmuseum.

Tabell 28

Praktik och lönebidragsanställning	2022	2021	2020
Antal Praktik i staten	3	5	5
Antal APL eller PRAO ¹	1	0	1
Antal studiepraktik	11	5	7
Antal lönebidragsanställning	2	2	2
Totalt antal	17	12	15

1 Inga skolor genomförde PRAO under 2021 på grund av pandemin

7.3 Mångfald och likabehandling

Nationalmuseum arbetar kontinuerligt med mångfald och likabehandling, både inom myndigheten och i förhållande till besökare och andra intressenter. En arbetsgrupp för att dokumentera, planera och följa upp arbetet med aktiva åtgärder i enlighet med diskrimineringslagen (2008:567) har skapats. En intendent med ansvar för genusfrågor har rekryterats. Under slutet av förra året fick myndigheten via Länsstyrelsen möjlighet att från och med 2023 medverka i ett nätverk med fokus på jämställdhetsintegrering, vilket till exempel kan innebära diskussion kring frågor som handlar om att arbeta normbrytande i det program som besökarna erbjuds.

För att lyfta frågor om representation av minoriteter i samlingarna genomfördes under året ett internt seminarium och en extern föreläsning i samverkan med Hälsinglands museum.

Tillgänglighet är en mycket viktig fråga för myndigheten vars vision är att vara ett museum för alla. Under året skapades en mer tydlig struktur för myndighetens tillgänglighetsarbete och en grupp som ansvarar för att hålla samman dessa frågor bildades. Den har sett över och arbetat om museets policy för tillgänglighet samt inlett arbetet med att ta fram en flerårig handlingsplan för tillgänglighet (se 4.5).

8 NATIONALMUSEUMS MILJÖLEDNINGSARBETE

I slutet av 2021 tilldelades förvaltningschefen ansvaret för myndighetens miljöledningsarbete i syfte att skapa en tydlig plats i myndighetens ledning för dessa frågor. Under året har beslut fattats om en ny hållbarhetspolicy med tillhörande mål- och handlingsplan för 2022–2023. Förslag till ny reseregulering har tagits fram, där miljömässig hållbarhet får större fokus. De goda erfarenheterna av övergången till digitala möten under pandemin har tagits tillvara bland annat i form av minskat antal resor mellan myndighetens olika kontor och byggnader för interna möten. Under pandemin infördes digitala kurirer för både inlån och utlån där konservatorer synade föremål vid installation via länk i stället för att fysiskt vara på plats vilket minskade antalet resor. Utvecklingen av denna möjlighet fortsätter i samarbete med andra museer i Sverige och utomlands.

Nationalmuseum har blivit medlemmar i Materialmagasinet där museer i Stockholmsområdet samverkar kring återanvändning av till exempel scenografi, bygg- och packmaterial. Under året har inomhustemperaturen i de publika ytorna i museibyggnaden på Blasieholmen sänkts med två grader för att minska energianvändningen och ytterligare åtgärder undersöks. En äldre dieseldriven skåpbil har avvecklats. I dagsläget saknas elbilar med de funktioner som behövs för att ersätta skåpbilen. Myndigheten hyr en modernare dieselbil i avvaktan på att kunna investera i en elbil som uppfyller de krav myndigheten har.

I övrigt hänvisas till den årliga miljörapporten som lämnas till regering och Naturvårdsverket den 22 februari 2022.

9 NATIONALMUSEUMS LOKALER

Av regleringsbrevet framgår att Nationalmuseum ska specificera myndighetens totala lokalkostnader utifrån hyra, el och uppvärmning, reparationer och underhåll sam övriga driftskostnader. Om myndigheten har mer än en hyresvärd ska kostnaderna fördelas per hyresvärd.

Tabell 29

Lokalkostnader (tkr)	Hyra	El och uppvärmning	Reparationer och underhåll	Övrig drift	Summa
Statens fastighetsverk ¹	75 419	138	270	3 184	79 011
Stockholms Hamn AB	9 263	65	0	101	9 429
Gustavsberg/Värmdö kommun ²	0	0	6	47	53
Barings Core Found Vanda AB ³	25 759	1 272	57	338	27 426
Stiftelsen Jamtli	2 652	0	0	0	2 652
Övriga	85	3	114	102	303
Totalt	113 178	1 477	446	3 773	118 874

1 Varav kostnadshyran för museibyggnaden på Blasieholmen uppgår till 71 012 tkr.

2 Värmdö kommun tillhandahåller lokaler för Gustavsbergs Porslinsmuseum.

3 Tidigare hyresvärd var Tryckfast.

10 AVGIFTSBELAGD VERKSAMHET

Tabell 30

Myndighetens avgiftsbelagda verksamhet 2022

Myndighetens avgiftsbelagda verksamhet ¹	2020	2021	2022	2022	2022	2022	2022	2022	2022
	Ack. Utg. Utfall	Utfall	Budget intäkter	Utfall intäkter	Budget kostnader	Utfall kostnader	Nettobudget	Nettoutfall	Ack. Utg. Utfall
Verksamheter med full kostnadstäckning									
Försäljning av varor, NM ²	-3 350	0	8 500	6 487	-7 500	-6 618	1 000	-131	-3 481
Undersökningar, utredningar och andra tjänster	0	0	25	0	-25	0	0	0	0
Summa (tkr)	-3 350	0	8 525	6 487	- 7 525	-6 618	1 000	-131	-3 481
Övrig avgiftsbelagd verksamhet									
Entréer och visningar ³			20 800	13 704					
Övrigt			14 900	13 710					
Summa (tkr)			35 700	27 414					

¹ Budgeterade intäkter och kostnader är i enlighet med regleringsbrev för 2022.

² I enlighet med regleringsbrev för 2021 har Nationalmuseum medgivits rätt att täcka 2021 års underskott med anslagsmedel om 739 tkr. Dessutom har 3 100 tkr av ackumulerat underskott till och med år 2020 täckts med anslagsmedel.

³ Skillnaden för utfallet av entréer och visningar gentemot budget beror på att de uppskattningar av antalet besökare för utställningarna 2022, som gjordes under hösten 2021, var för optimistiska. Under 2022 skrevs successivt prognoserna ner. Det dröjde även innan visningsverksamheten kom i gång igen i full skala efter 2021.

11 FINANSIELL REDOVISNING

11.1 Resultaträkning

(tkr)	Not	2022	2021
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	253 882	242 575
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	39 031	26 860
Intäkter av bidrag	3	12 952	13 986
Finansiella intäkter	4	892	1 208
Summa		306 757	284 629
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	5	-99 962	-93 979
Kostnader för lokaler		-118 874	-110 827
Övriga driftkostnader	6	-65 444	-56 590
Finansiella kostnader	7	-525	-230
Avskrivningar och nedskrivningar		-22 075	-23 004
Summa		-306 880	-284 629
Verksamhetsutfall		-123	0
Transfereringar			
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		534	0
Lämnade bidrag	8	-534	0
Saldo		0	0
Årets kapitalförändring	9	-123	0

11.2 Balansräkning

(tkr)	Not	2022-12-31	2021-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	10	1 066	814
Summa		1 066	814
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	11	9 118	10 825
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	12	34 475	49 305
Kulturtillgångar	13	401 898	385 254
Pågående nyanläggningar	14	0	118
Summa		445 491	445 501
Varulager m.m.			
Varulager och förråd	15	4 903	4 895
Summa		4 903	4 895
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		1 280	1 411
Fordringar hos andra myndigheter	16	6 586	5 785
Övriga kortfristiga fordringar	17	11 748	18 197
Summa		19 614	25 393
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	18	14 939	12 471
Övriga upplupna intäkter	19	1 421	448
Summa		16 360	12 919
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	20	1 166	-1 222
Summa		1 166	-1 222
Kassa och bank			
Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret	21	978	970
Kassa och bank		2 855	2 624
Summa		3 833	3 594
SUMMA TILLGÅNGAR		492 433	491 894

(tkr)	Not	2022-12-31	2021-12-31
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital	22		
Donationskapital	23	401 898	385 254
Balanserad kapitalförändring		-2 388	-2 388
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	9	-123	0
Summa		399 388	382 866
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	24	12	81
Övriga avsättningar	25	1 705	1 506
Summa		1 717	1 588
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	26	40 897	58 661
Räntekontokredit i Riksgäldskontoret	27	14 605	9 524
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	28	4 643	5 151
Leverantörsskulder		8 820	5 522
Övriga kortfristiga skulder	29	2 125	1 738
Summa		71 089	80 597
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	30	8 404	9 336
Oförbrukade bidrag	31	11 836	16 877
Övriga förutbetalda intäkter	32	0	630
Summa		20 239	26 843
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		492 433	491 894

11.3 Anslagsredovisning

Anslag (tkr)	Not	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt reglerings- brev	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
Uo 17 8:1 Centrala museer: Myndigheter (Ramanslag) ap.2 Nationalmuseum	33	1 583	251 494	253 077	-253 998	-921
Summa		1 583	251 494	253 077	-253 998	-921

Uo 17 8:1 ap.2 Nationalmuseum

Enligt regleringsbrevet disponerar Nationalmuseum en anslagskredit på 7 544 tkr. Under 2022 utnyttjades 921 tkr av krediten. Nationalmuseum får disponera hela det ingående överföringsbeloppet då detta understiger 3% av föregående års tilldelning 252 198 tkr enligt regleringsbrevet. Anslaget får användas för Nationalmuseums förvaltningsutgifter och av anslagsposten får minst 2 000 tkr användas för att stärka museets regionala närvaro. Under 2022 har 8 988 tkr använts varav 2 652 tkr avser hyreskostnad för Nationalmuseum Jamtli, Östersund. Anslaget är räntebärande.

Övriga upplysningar

Stiftelser med anknuten förvaltning

Nationalmuseum förvaltar 17 stiftelser. Sammanlagt uppgick stiftelsernas tillgångar 2021-12-31 till 245 998 tkr (231 478 tkr). Stiftelserna delade under 2021 ut 8 588 tkr (5 618 tkr) i enlighet med donatorernas vilja.

Övriga stiftelser

Utöver stiftelser med anknuten förvaltning finns fyra stiftelser som förvaltas av banker i enlighet med donatorernas vilja där avkastningen ska användas för inköp av konst till Nationalmuseum och bidrag till Nationalmuseums verksamhet. Sammanlagt uppgick stiftelsernas tillgångar 2021-12-31 till 188 168 tkr (179 190 tkr). Dessa stiftelser har under 2021 delat ut 7 775 tkr (7 487 tkr).

11.4 Sammanställning väsentliga uppgifter

(tkr)	2022	2021	2020	2019	2018
Låneram Riksgäldskontoret					
Beviljad	64 000	65 000	100 000	100 000	95 000
Utnyttjad	40 897	58 661	76 317	86 578	95 000
Kontokrediter Riksgäldskontoret					
Beviljad	35 000	35 000	70 000	70 000	35 000
Maximalt utnyttjad	27 106	19 987	19 987	83 192	37 293
Räntekonto Riksgäldskontoret					
Ränteintäkter	608	0	0	105	170
Räntekostnader	0	0	1	0	22
Avgiftsintäkter					
Avgiftsintäkter som disponeras					
Beräknat belopp enligt regleringsbrev*	44 225	31 787	50 760	77 130	0
Avgiftsintäkter	39 031	26 860	18 731	42 303	19 863
Anslagskredit					
Beviljad	7 544	7 436	24 413	21 220	6 608
Utnyttjad	921	0	4 874	4 683	6 424
Anslag					
Ramanslag					
Anslagssparande	0	1 583	0	0	0
Bemyndiganden	<i>Ej tillämplig</i>				
Personal					
Antalet årsarbetskrafter (st)	125	124	123	146	124
Medelantalet anställda (st)**	145	134	138	163	137
Driftkostnad per årsarbetskraft	2 260	2 108	2 177	2 043	1 879
Kapitalförändring					
Årets	-123	0	-1 233	-1 066	-1 087
Balanserad***	-2 388	-2 388	-4 255	-3 189	-2 101

* Uppgift om beräknade avgiftsintäkter saknas i regleringsbrev för 2018.

** I beräkningen av medelantalet anställda ingår tjänstledig personal.

*** Balanserad kapitalförändring består av över/underskott för verksamhet med full kostnadstäckning samt avkastning från tillgodohavanden i Riksgäldskontoret. Balanserat kapitalförändring år 2021 inkluderar omförelse av ackumulerade underskott i enlighet med ändringsbeslut till 2022 års regleringsbrev.

11.5 Tilläggsuppgifter och noter

Alla belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) om inget annat anges. Till följd av detta kan summeringsdifferenser förekomma.

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR

Redovisningsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper

Myndighetens bokföring följer god redovisningssed och förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring samt Ekonomistyrningsverket (ESV):s föreskrifter och allmänna råd till denna förordning. Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna förordning.

I enlighet med ESV:s föreskrifter till 10 § FBF (Förordning om myndigheters bokföring) tillämpar myndigheten brytdagen den 5 januari. Efter brytdagen har fakturor överstigande 40 tkr bokförts som periodavgränsningsposter.

Kostnadsmässig anslagsavräkning

Semesterdagar som intjänats före år 2009 avräknas fr. o. m. år 2009 anslaget först vid uttaget enligt undantagsbestämmelsen. Utgående balans år 2021, 361 tkr, har år 2022 minskat med 116 tkr.

Upplysningar av väsentlig betydelse

Nationalmuseum ska enligt regleringsbrevet särredovisa eventuella intäkter av sponsring och bidrag i not till resultaträkningen. Redovisningen görs i not 2 och 3 till resultaträkningen.

Upplysningar för jämförelseändamål

Under 2021 var museet periodvis stängt eller hade öppet med restriktioner på grund av pandemin. I och med att restriktionerna kring pandemin tagits bort har museet kunnat återgå till ordinarie öppettider under 2022. Detta har framför allt påverkat intäkterna positivt, men även kostnaderna har ökat till följd av detta.

Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar

Som anläggningstillgångar redovisas egenutvecklade dataprogram, förvärvade licenser och rättigheter samt maskiner och inventarier som har ett anskaffningsvärde om minst 20 tkr och en beräknad ekonomisk livslängd som uppgår till lägst tre år. Beloppsgränsen för förbättringsutgifter på annans fastighet är 20 tkr. Avskrivning sker enligt linjär avskrivningsmetod. Avskrivning under anskaffningsåret sker från den månad tillgången tas i bruk.

Tillämpade avskrivningstider

3–5 år	Egenutvecklade dataprogram, licenser, rättigheter
3 år	Datorer och kringutrustning
5 år	Maskiner, bilar och tekniska anläggningar
5–10 år	Inredningsinventarier

Avskrivningstiden för förbättringsutgifter på annans fastighet uppgår till beräknad nyttjandeperiod.

Omsättningstillgångar

"Fordringar har tagits upp till det belopp varmed de beräknas inflyta. Fordringar i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs. Övriga omsättningstillgångar har tagits upp till det verkliga värdet på balansdagen enligt lägsta värdets princip. Varulagret värderas till 4 903tkr per 2022-12-31."

Skulder

Skulderna har tagits upp till nominellt belopp. Skulder i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs.

Ersättningar och andra förmåner

Ledande befattningshavare	Ersättning i tkr
Susanna Pettersson, Överintendent	1 514

Varav skattepliktig förmån 117

Endast uppdrag som styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter samt uppdrag som styrelseledamot i aktiebolag redovisas.

Rådsledamöter	Ersättning i tkr
---------------	------------------

Insynsrådet
Maria Hellström Reimer, ledamot* 5
Inga andra uppdrag

Anders Sylvén, ledamot* 5
Diverse styrelseuppdrag inom Revelops bolagssfär (58 uppdrag)

Anna Adeniji, ledamot* 9
Inga andra uppdrag

Joakim Stymne, ledamot* 9
Styrelseledamot Kungliga Konsthögskolan

Susanne Andersson, ledamot 4
Suss Förvaltning AB, styrelseledamot, VD
TESU Förvaltning AB, styrelseledamot
Svensk Klassificering AB, styrelseledamot, ordf

Michael Dahlén** 0
Novus Group Int AB, styrelseledamot
Spirit of Adventure AB, styrelseledamot
Interactis AB, styrelseledamot

*Inklusive retroaktivt arvode 2021

**Arvode för 2022 om 1900 kr har inte kunnat betalas ut då uppgifter om bankkonto saknas/inte lämnats

Uppgifter om sjukfrånvaro redovisas under avsnittet Personal och kompetensförsörjning i resultatredovisningen.

I tabellen redovisas anställdas totala sjukfrånvaro i förhållande till den sammanlagda ordinarie arbetstiden. Vidare redovisas andel av totala sjukfrånvaron under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer.

I tabellen redovisas också sjukfrånvaro fördelat på kön och ålder i förhållande till respektive grupps sammanlagda ordinarie arbetstid. Sjukfrånvaron redovisas i procent.

Resultaträkning (tkr)

Not	1	Intäkter av anslag	2022	2021	
		Intäkter av anslag	253 882	242 575	
		Summa	253 882	242 575	
		Utgifter i anslagsredovisningen	-253 998	-245 741	
		Saldo	-116	-3 165	
		Saldot består av minskning av semesterlöneskuld som intjänats före år 2009. Denna post har belastat anslaget men inte bokförts som kostnad i resultaträkningen.	116	65	
		Reglering av ackumulerat underskott i avgiftsfinansierad verksamheten försäljning av varor tom 2021-12-31 enligt beslut om ändring av regleringsbrev 2021-12-02.	0	3 100	
		Summa	116	3 165	
Not	2	Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2022	2021	
		Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen	1 434	1 246	
		Icke statliga medel, 6 kap 1§ kapitalförsörjningsförordningen (sponsring)	500	500	
		Varuförsäljning med full kostnadstäckning	6 487	3 907	
		Uthyrning av lokaler	4 323	1 648	
		Publikationer och kataloger	1 885	1 733	
		Entréintäkter	11 548	8 750	
		Utställnings- och visningsintäkter	6 482	2 323	
		Intäkter konstabibliotek, Moderna Museet	3 202	3 064	
		Konstutlåning	1 410	2 792	
		Övriga intäkter av avgifter och andra ersättningar	1 761	897	
		Summa	39 031	26 860	
		Verksamhet med krav på full kostnadstäckning			
		Avgifterna disponeras	Budget enligt regleringsbrev	Utfall 2022	Utfall 2021
		Försäljning av varor Nationalmuseum - intäkter	8 500	6 487	3 907
		Försäljning av varor Nationalmuseum - kostnader	-7 500	-6 618	-3 907
		Resultat	1 000	-131	0
		Ackumulerat resultat	-2 279	-3 480	-3 350
		Undersökningar, utredningar och andra tjänster - intäkter	25	0	0
		Undersökningar, utredningar och andra tjänster - kostnader	-25	0	0
		Resultat	0	0	0
		Ackumulerat resultat	0	0	0
		Notuppställningen är ändrad från och med 2022. Av ovan redovisade intäkter avser 3 323 tkr tjänsteexport bestående av intäkter från vandringsutställningar och intäkter kopplade till utlåningsverksamhet. Under 2021 var museet periodvis stängt eller hade öppet med			

restriktioner på grund av pandemin. I och med att restriktionerna kring pandemin tagits bort har museet kunnat återgå till ordinarie öppettider under 2022, vilket gjort att intäkterna har ökat jämfört med 2021.

Not	3	Intäkter av bidrag	2022	2021
		Bidrag från statliga myndigheter	1 312	2 138
		Bidrag från övriga	11 640	11 848
		Summa	12 952	13 986
Not	4	Finansiella intäkter	2022	2021
		Reavinst vid avyttring av kortfristig placering, aktier	0	1 171
		Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	608	0
		Övriga ränteutgifter	17	0
		Valutakursvinster	267	37
		Summa	892	1 208
		Räntesatsen för räntekonto hos Riksgälden har sedan 2020-01-08 tom 2022-05-02 varit noll. Resterande del av året har ränta beräknats på räntekontot.		
Not	5	Kostnader för personal	2022	2021
		Lönekostnader (exkl arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal)	65 852	61 950
		Varav lönekostnader ej anställd personal	180	242
		Sociala avgifter	32 884	31 083
		Övriga kostnader för personal	1 225	946
		Summa	99 962	93 979
Not	6	Övriga driftkostnader	2022	2021
		Reparationer och underhåll	1 294	569
		Reaförlust vid avyttring av anläggningstillgång	36	74
		Offentligrättsliga avgifter, skatter, kundförluster	44	49
		Resor, representation, information	4 207	3 158
		Köp av varor	8 106	6 255
		Köp av tjänster	51 765	45 422
		Förändring av varulager	-8	1 065
		Summa	65 444	56 590
		Ökade driftkostnader jämfört med motsvarande period föregående år beror främst på att verksamheten kommit i gång igen efter pandemiåren samt att behovet av reparationer och underhåll ökar successivt efter renoveringen av NM-huset 2018.		

Not 7	Finansiella kostnader	2022	2021
	Ränta på lån i Riksgäldskontoret	379	0
	Valutakursförluster	122	198
	Övriga finansiella kostnader	25	31
	Summa	525	230
	Räntesatsen för ränte- och avistakonton hos Riksgälden har sedan 2020-01-08 tom 2022-05-02 varit noll. Resterande del av året har ränta beräknats.		
Not 8	Lämnade bidrag	2022	2021
	Lämnade bidrag till den offentliga sektorn	329	0
	Lämnade bidrag till övriga, m.m.	205	0
	Summa	534	0
Not 9	Årets kapitalförändring	2022	2021
	Underskott avgiftsfinansierad verksamhet, varuförsäljning	-131	0
	Överskott, avkastning Osher	7	0
	Summa	-123	0
	Beloppet avser underskott i varuförsäljningen i Nationalmuseums shop och avkastning från donerade medel som hålls på särskilt räntekonto.		
	Balansräkning		
Not 10	Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	2022-12-31	2021-12-31
	Ingående anskaffningsvärde	7 545	7 324
	Årets anskaffningar	750	603
	Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	0	-382
	Summa anskaffningsvärde	8 295	7 545
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-6 732	-6 124
	Årets avskrivningar	-498	-989
	Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	0	382
	Summa ackumulerade avskrivningar	-7 230	-6 732
	Utgående bokfört värde	1 066	814

Not 11	Förbättringsutgifter på annans fastighet	2022-12-31	2021-12-31
	Ingående anskaffningsvärde	23 031	22 707
	Årets anskaffningar	402	696
	Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	0	-373
	Summa anskaffningsvärde	23 434	23 031
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-12 206	-10 457
	Årets avskrivningar	-2 110	-2 054
	Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	0	304
	Summa ackumulerade avskrivningar	-14 316	-12 206
	Utgående bokfört värde	9 118	10 825
Not 12	Maskiner, inventarier, installationer m.m.	2022-12-31	2021-12-31
	Ingående anskaffningsvärde	145 735	143 481
	Årets anskaffningar	4 556	3 796
	Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	-853	-1 541
	Överföringar	118	0
	Summa anskaffningsvärde	149 556	145 735
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-96 430	-78 005
	Årets avskrivningar	-19 467	-19 961
	Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	817	1 536
	Summa ackumulerade avskrivningar	-115 081	-96 430
	Utgående bokfört värde	34 475	49 305
Not 13	Kulturtillgångar	2022-12-31	2021-12-31
	Ingående anskaffningsvärde	385 254	359 634
	Årets anskaffningar	16 645	25 620
	Utgående bokfört värde	401 898	385 254
Not 14	Pågående nyanläggningar	2022-12-31	2021-12-31
	Ingående anskaffningsvärde	118	0
	Årets anskaffningar	0	118
	Överföring färdigställda anläggningar	-118	0
	Utgående bokfört värde	0	118
Not 15	Varulager och förråd	2022-12-31	2021-12-31
	Ingående balans	4 895	5 959
	Förändring av varulager	8	-1 065
	Summa	4 903	4 895
	Posten varulager består bland annat av egenproducerade böcker, konsthantverk, vykort, affischer och andra profilprodukter som säljs i shopen i museet.		

Not 16 Fordringar hos andra myndigheter	2022-12-31	2021-12-31
Fordran ingående mervärdesskatt	5 033	4 737
Kundfordringar hos andra myndigheter	1 553	281
Fordran på skattekonto	0	767
Summa	6 586	5 785
Not 17 Övriga kortfristiga fordringar	2022-12-31	2021-12-31
Fordringar hos anställda	31	5
Kontantkassa	106	52
Fordran stiftelser	10 579	18 139
Fordran på leverantörer	1 032	0
Summa	11 748	18 197
Den lägre balansen 2022-12-31 beror på att fordran avseende ej rekvirerad utdelning från stiftelser är betydligt lägre än föregående år.		
Not 18 Förutbetalda kostnader	2022-12-31	2021-12-31
Förutbetalda hyreskostnader	10 760	9 857
Övriga förutbetalda kostnader	4 179	2 613
Summa	14 939	12 471
Not 19 Övriga upplupna intäkter	2022-12-31	2021-12-31
Upplupna hyror utomstatliga	1 089	214
Övriga upplupna intäkter inomstatliga	228	0
Övriga upplupna intäkter utomstatliga	104	234
Summa	1 421	448
Notupställningen är ändrad från och med 2022.		
Not 20 Avräkning med statsverket	2022-12-31	2021-12-31
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-1 583	4 874
Redovisat mot anslag	253 998	245 741
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-251 494	-252 198
Fordringar avseende anslag i räntebärande flöde	921	-1 583
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
Ingående balans	361	426
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-116	-65
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	245	361
Summa Avräkning med statsverket	1 166	-1 222

Not	21	Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret	2022-12-31	2021-12-31		
		Behållning räntekonto B. Osher	978	970		
		Summa	978	970		
		Dessa tillgodohavanden avser medel som enligt gåvobrev ska hållas på separat konto.				
Not	22	Myndighetskaptal				
		Specifikation förändring av myndighetskapitalet				
			Balanserad kapitalförändring, avgiftsbelagd verksamhet	Kapitalförändring enl resultat-räkningen		
		Donationskapital		Summa		
		Utgående balans 2021	385 254	-2 388	0	382 866
		Rättelser	0	0	0	0
		Ingående balans 2022	385 254	-2 388	0	382 866
		Föregående års kapitalförändring	0	0	0	0
		Årets kapitalförändring	16 645	0	-123	16 521
		Summa årets förändring	16 645	0	-123	16 521
		Utgående balans 2022	401 898	-2 388	-123	399 388
Not	23	Donationskapital				
		Specifikation donationskapital				
			Donationer 2022	2022-12-31	2021-12-31	
		Föreningen Nationalmusei Vänner (802007-3212)	1 000	50 968	49 968	
		Ulf Lundahls Minnesfond (802008-3310)	228	2 357	2 129	
		Gripsholmsföreningen (819500-3135)	325	1 881	1 556	
		Bengt Julins Stiftelse	205	4 735	4 530	
		Barbro Osher Pro Suecia Foundation	47	14 364	14 317	
		Ad Infinitum Foundation	199	199	0	
		Wirosfonden	0	99 007	99 007	
		Ulla och Gunnar Trygg	0	18 247	18 247	
		Ulf Gillberg - Lennart Agerberg stiftelse (802481-4488)	80	169	89	
		Lars Vogel	2 235	3 154	919	
		Övriga utomstatliga bidrag	1 828	41 941	40 113	
		Stiftelsen Hedda & N.D. Qvists minnesfond (802404-8293)	5 641	84 808	79 166	
		Stift A och N Lundgrens fond för NM (802402-3148)	90	7 601	7 511	
		Magda och Max Ettlers Stiftelse (802404-2445)	0	1 324	1 324	
		Sophia Gieseckes Stiftelse (802404-2437)	1 345	16 654	15 308	
		Anna och Ferdinand Bobergs Stiftelse (802404-4185)	28	1 552	1 524	
		Sara och Johan Emil Graumanns Stiftelse (802404-2429)	-703	13 067	13 771	
		Axel Hirschs Stiftelse (802404-2494)	1 143	24 842	23 699	
		Fritz Ottergrens Stiftelse (802404-2478)	0	262	262	
		Stiftelsen Makarna Tore Palms Donation (802404-2312)	0	1 719	1 719	

Hjalmar och Anna Wicanders Stiftelse (802404-2320)	2 906	12 387	9 482
Rurik Öbergs Stiftelse (802404-2544)	47	659	612
Summa	16 645	401 898	385 254

Sedan 2003 har erhållna gåvor av kulturtillgångar redovisats som anläggningstillgångar mot donationskapital. Nationalmuseum har under 2022 erhållit två donationer av föremål till samlingarna med ett värde överstigande 30 prisbasbelopp, det vill säga 1 449 tkr. Enligt 20§ Donationsförordningen och ESV:s allmänna råd till samma paragraf bör uppgift om donator, belopp och ändamål lämnas i årsredovisningen. Nationalmuseum väljer av säkerhetsskäl att inte redovisa detaljer om föremål som donerats till samlingarna. Det negativa saldoutredovisat mot Graumann beror på en rättning från 2021. Årets donationer från Graumann uppgår till 297 tkr.

Not 24 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	2022-12-31	2021-12-31
Ingående avsättning	81	270
Årets pensionskostnad	2	-68
Årets pensionsutbetalningar	-71	-121
Utgående avsättning	12	81

Not 25 Övriga avsättningar	2022-12-31	2021-12-31
Avsättning för lokalt omställningsarbete		
Ingående balans	1 506	1 326
Årets förändring	198	180
Utgående balans	1 705	1 506
Under kommande år beräknas 288 tkr av avsättning för lokalt omställningsarbete nyttjas.		

Not 26 Lån i Riksgäldskontoret	2022-12-31	2021-12-31
Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar.		
Ingående balans	58 661	76 317
Under året nyupptagna lån	3 295	4 673
Årets amorteringar	-21 060	-22 328
Utgående balans	40 897	58 661
Beviljad låneram enligt regleringsbrev	64 000	65 000
Utnyttjad låneram inklusive finansiell leasing	40 897	58 661
Enligt ändringsbeslut till regleringsbrevet 2022 sänktes Nationalmuseums låneram från 65 000 tkr till 64 000 tkr.		

Not 27 Räntekontokredit i Riksgäldskontoret	2022-12-31	2021-12-31
Beviljad räntekontokredit i Riksgäldskontoret enligt regleringsbrevet	35 000	35 000

Utgående skuld på räntekontot	14 605	9 524
Summa	14 605	9 524

Av räntekontokrediten 2022 har som mest 27 106 tkr använts.

Not 28 Kortfristiga skulder till andra myndigheter	2022-12-31	2021-12-31
Utgående mervärdesskatt	1 137	1 785
Arbetsgivaravgifter	1 789	1 649
Leverantörsskulder andra myndigheter	1 718	1 717
Summa	4 643	5 151
Not 29 Övriga kortfristiga skulder	2022-12-31	2021-12-31
Personalens källskatt	1 502	1 439
Övriga kortfristiga skulder till personalen	22	9
Övrigt	601	290
Summa	2 125	1 738
Not 30 Upplupna kostnader	2022-12-31	2021-12-31
Upplupna semesterlöner inklusive sociala avgifter	5 780	6 258
Övriga upplupna löner inklusive sociala avgifter	740	840
Övriga upplupna kostnader	1 883	2 237
Summa	8 404	9 336
Not 31 Oförbrukade bidrag	2022-12-31	2021-12-31
Bidrag som erhållits från annan statlig myndighet	437	580
Bidrag som erhållits från icke-statliga organisationer eller privatpersoner	11 399	16 297
Summa	11 836	16 877
varav bidrag från statlig myndighet som förväntas tas i anspråk:		
inom tre månader	437	210
mer än tre månader till ett år	0	188
mer än ett år till tre år	0	182
Summa	437	580
Not 32 Övriga förutbetalda intäkter	2022-12-31	2021-12-31
Utställningsintäkter	0	630
Summa	0	630

12 BILAGOR

Bilaga 1

Nationalmuseums övergripande strategiska mål samt tillhörande resultatindikatorer 2022

Nationalmuseums samlingar är kända och tillgängliga nationellt och internationellt

ÖVERGRIPANDE

- Antal besökare NM:s samtliga visningsplatser

SAMLINGARNA

Utlån

- Antal kortidsutlån ur samlingarna (Sverige)
- Antal kortidsutlån ur samlingarna (Utland)
- Antal långtidslån ur samlingarna (Sverige)
- Antal långtidslån ur samlingarna (Utland)

Förvärv

- Inköp
- Gåvor
- Övertagande
- Inventarieföring
- Antal förvärv manliga konstnärer
- Antal förvärv kvinnliga konstnärer
- Antal förvärv okänt/ej applicerbart

BEVARANDE

Vård

- Antal vårdade föremål till NM:s utställningar
- Antal vårdade föremål till utlån
- Antal vårdade föremål NM samlingar
- Antal vårdade föremål externa uppdrag
- Antal vårdade inlånade föremål

UTSTÄLLNINGAR NM, GPM OCH REGIONALT

- Antal utställningar
- Antal utställningar under projektering
- Antal föremål ur samlingarna till utställningar
- Antal inlånade föremål till utställningar
- Antal långgivare till utställningar
- Antal manliga konstnärer i utställningar
- Antal kvinnliga konstnärer i utställningar
- Antal besökare (betalande) tillfälliga utställningar
- Antal besökare (betalande) tillfälliga utställningar regionalt
- Antal besökare vandringsutställningar
- Samarbetspartner
- Extern finansiering
- Media highlights

Nationalmuseum är ett kunskapscentrum

FORSKNING

- Pågående forskningsprojekt
- Avslutade forskningsprojekt
- Forskningsprojekt under projektering
- Samarbetspartner forskningsprojekt
- Finansiering forskningsprojekt

SEMINARIER OCH FÖRELÄSNINGAR

- Antal egna seminarier och föreläsningar
- Antal seminarier och föreläsningar i samverkan
- Antal deltagare seminarier och föreläsningar

NM:S PUBLIKATIONER

- Antal utgivna publikationer
- Antal publikationer under produktion
- Antal sålda publikationer
- Antal digitala nedladdningar publikationer

NM DIGITALT

- Antal registrerade föremål totalt i NM:s föremålsdatabas
- Antal registrerade föremål under året

ARKIV & BIBLIOTEK

- Antal utlån konstablioteket
- Antal besök konstablioteket
- Antal förfrågningar konstablioteket
- Antal besök arkivet
- Antal förfrågningar arkivet
- Antal fria bilder – bildarkiv

Konst och design skapar nyfikenhet och intresse hos besökaren

BEMÖTANDE OCH BESÖKSSERVICE

- Besöksundersökning – kundnöjdhet

TILLGÄNGLIGHET

Specialpedagogik

- Antal aktiviteter
- Antal deltagare

PEDAGOGISK VERKSAMHET – VISNINGAR OCH PROGRAM

Visningar och programverksamhet

- Antal bokade visningar vuxna
- Antal offentliga visningar
- Antal tillfällen kursverksamhet
- Antal deltagare bokade visningar vuxna
- Antal deltagare offentliga visningar
- Antal deltagare kursverksamhet

Barn och unga

- Antal bokade skolvisningar
- Antal ateljéaktiviteter
- Konstskola för barn
- Lovverksamhet
- Stockholms kulturfestival
- Antal deltagare skolvisningar
- Antal deltagare ateljéaktiviteter
- Antal deltagare konstskola för barn
- Antal deltagare lovverksamhet
- Antal deltagare Stockholms Kulturfestival

Nationalmuseums röst i samhället

FÖRETAGSSAMARBETEN, STIFTELSE OCH DONATORER

- Företagssamarbeten och samarbeten med donatorer och externa finansiärer

NM SAKKUNSKAP

- Publikationer/debatter/paneldiskussioner
- Deltagande i evenemang och nätverk
- Medlemskap i grupper/styrelser samt keynote-föreläsningar

ÖVRIGA SAMARBETEN

- Samarbetspartner och projekt

DIGITALA OCH SOCIALA MEDIER

- Myndighetens digitala och sociala medier
- Antal följare webb och sociala medier

Nationalmuseums resurser i balans

LEDNING OCH FÖRVALTNING

- Intern samordning
- Riskanalys

PERSONAL

Kompetensutveckling och interna utbildningar

- Interna utbildningar
- GPTW – utveckling mot förebildlig arbetsplats
- Resurs- och kompetensutveckling

Anställda

- Antal anställda i snitt
- Antal anställda kvinnor
- Antal anställda män
- Antal årsarbetskrafter (ÅAK)
 - varav kvinnor
 - varav män

Sjukfrånvaro %

- Total sjukfrånvaro %
 - kvinnor
 - män
 - sjukfrånvaro anställda 50 år eller äldre
 - sjukfrånvaro anställda 30–49 år
 - sjukfrånvaro anställda –29 år

EKONOMI

- Budgetprocess
- Budgetbalans
- Extern finansiering
- Sponsring

LOKALER

- Samlad lokallösning
- Hyresmodeller

Bilaga 2

Medverkans- och utställningsersättning

Medverkans- och utställningsersättning			
Konstnär	Utställning	Plats	Utställningsersättning (kr)
Ulrika Mårtensson	Snowcrash	Nationalmuseum	59 412
Timo Salli	Snowcrash	Nationalmuseum	62 977
Lisa Larson	Scandinavian Design	Nationalmuseum	2 600
Bruno Ehrs	Bruno Ehrs fotografier	Nationalmuseum	109 025
Emma Helle	Trädgården	Nationalmuseum	90 185
Totalt			324 199

Bilaga 3

Samarbeten

- **Björneborgs konstmuseum, Finland**
Samarbete inom babymåleri.
- **Demensförbundet och Silviahemmet**
Digitalt samarbete för produktion av fortbildningsfilmer för personal på vård- och omsorgsboenden.
- **DNP Museum Lab**
Utvecklingsarbete kring en lättillgänglig samtalsmetod med stöd i enkla frågor och digitala konstbilder främst med fokus på äldre personer.
- **Fellingsbro folkhögskola**
Samarbete kring syntolkningar av bildkonst för att nå ut till personer med synnedsättning och blindas.
- **Fitzwilliam Museum och Hamilton Kerr Institute, University of Cambridge**
Forskningssamarbete om pigmenten i porträttminiaturmålaren Isaac Olivers arbeten.
- **Franska institutet och Dans i Nord**
Samarbete kring dans och poesi i museets utställningssalar.
- **Färgfabriken**
Samarbete om föreläsningar och programverksamhet kring utställningar under 2022 och 2023.
- **Göteborgs universitet, Naturvetenskapliga fakulteten, Institutionen för Kulturvård**
Samarbete inom konserveringsområdet.
- **Heritage Science Sverige**
Nationalmuseum ingår i nätverkets samordningsgrupp tillsammans med representanter från ett tjugotal myndigheter och museer, universitet och från privata sektorn.
- **Jernhusen**
Samarbete kring utställningen *Det offentliga rummet* som visas på järnvägsstationer runt om i Sverige.
- **Jönköpings läns museum och SRF Jönköpings län**
Samarbete med bildandet av nätverket *Kultur för fingrar och öron* med syfte att skapa ett nätverk för de som tillsammans vill göra museer och kulturarv mer tillgängliga för personer med synnedsättning och blindas.
- **Kungliga Konsthögskolan**
Ett samarbete i en del i en specialkurs med studium i museets salar med nedslag och samtal om kropp i konst och konsthistoria.
- **Kungl. Vitterhetsakademien**
Planering av gemensamt symposium 2023: *Gustav Vasa: 500 år av representation och reception*.
- **Lillehammer Kunstmuseum**
Samarbete i utställningsprojektet *Bonnard och Norden* (visas 2025).
- **Los Angeles County Museum och Milwaukee Art Museum**
Samarbete i utställningsprojektet *Scandinavian Design & USA*.
- **Medborgarskolan**
Medverkan i projektet *Bland kakor och moln* med syfte att äldre personer i Stockholm med funktionsnedsättningar ska få lära sig att använda digitala hjälpmedel som stöd i vardagen.
- **Mingeikan Museum, Tokyo**
Samarbete kring kommande utställning om keramikerna Wilhelm Kåge och Shōji Hamada (visas på Gustavsbergs Porslinsmuseum 2024).
- **Moderna Museet**
Tillsammans drivs Konstbiblioteket, ett av Nordens största specialbibliotek inom konst, fotografi och design. Avsiktsförklaring om samverkan som rör bevarande och vård har tagits fram 2022.
- **Musée du Louvre, Paris**
Samarbete i utställningsprojektet *Giorgio Vasaris teckningar* samt tillhörande forskningsprojekt.
- **Nasjonalmuseet, Oslo**
Samarbete i utställningsprojekten *Scandinavian Design & USA* samt Harriet Backer (visas 2023–2025).
- **Nationalmusei Vänner**
Vänförening som sedan 1912 stödjer museets statliga uppdrag att utöka samlingarna.
- **National Nordic Museum, Seattle**
Samarbete i vandringsutställningsprojektet *From Dawn to Dusk*.
- **NEO Collections**
Ett samarbete mellan Nationalmuseum, Museum für Kunst und Gewerbe i Hamburg och Übersee-Museum i Bremen. Projektet ska pågå till 2024 och finansieras av tyska kulturstiftelsen Kulturstiftung des Bundes.
- **New Nordic Porcelain Forum**
Samarbete kring utställningen *AfterGlow– nytt nordiskt porslin* på Gustavsbergs Porslinsmuseum.

- **NK**
Samarbete där NK upplät ett skyltfönster i samband med *Swedish Grace* i utbyte mot specialerbjudande på entrébiljetten för NK:s nyckelkunder.
- **Nordiska Akvarellmuseet**
Uppstart av ett nordiskt konstpedagogiskt nätverk för konstbaserat lärande.
- **Prinsessan Estelles Kulturstiftelse**
Samarbete kring symposium på Nationalmuseum om Yinka Shonibares konstnärskap.
- **Riksantikvarieämbetet**
Samarbete kring flera interna och externa forsknings- och konserveringsprojekt inom teknisk konstvetenskap samt kunskapsförsörjning och praktiska metodutveckling inom konstanter.
- **RFSL Ungdom**
Samarbete kring *Newcomers Youth* för nyanlända unga med möten med konstsamtal
- **Spaniens ambassad i Sverige och Iraks ambassad i Sverige**
Samarbete kring seminarium om skyddandet av konst och kulturarv under väpnade konflikter.
- **Statens historiska museer**
Samarbete med produktion av digitala lektioner utifrån verk i museets samlingar till den digitala skolplattformen *Sveriges historia* som drivs och förvaltas av Statens historiska museer.
- **Statens historiska museer och Wikimedia Sverige**
Projektet *Användbara auktoriteter för datadriven samlingsforskning* i samarbete med Statens historiska museer och Wikimedia Sverige för att förbättra möjligheterna att söka i samlingsdata.
- **Stiftelsen föremålsvård i Kiruna**
Skanning av material ur Svenska porträttarkivet.
- **Stockholm Craft Week**
Arrangemang med visning och workshop på Gustavsbergs Porslinsmuseum.
- **Stockholms dövas förening**
Planering och formulering av ansökan för ett flerårigt projekt med mål att öka tillgängligheten till konst generellt och Nationalmuseum verksamhet specifikt för döva och teckenspråkstalande.
- **Stockholms Kvinnohistoriska**
Samarbete kring utställningen *"Härligt att vara skulptör!"* där en stadsvandring arrangerades tillsammans.
- **Stockholms universitet**
Sakkunniga föreläser och handleder studenter samt tar emot praktikanter från masterutbildningen *Technical Art History*.
Samarbete med Historiska institutionen kring projekten *Nationalmuseum – Framtidens museum*.
- **Stockholms universitet, Litteraturbanken och Dramaten**
Produktion av innehåll i podden *Verket* i samarbete med Anekdot (Stockholms universitet med finansiering av Kungl. Vitterhetsakademien), Litteraturbanken och Dramaten.
- **Svenska Dagbladet**
Barteravtal där Nationalmuseum får medieutrymme i utbyte mot kataloger, biljetter och lokallån.
- **Svenska med baby**
Samarbete för att skapa möten med syftet att bryta segregation med träffar där föräldrar med små barn möts.
- **SVT**
Samarbete kring produktionen *Historien om Sverige* kring bilder från samlingarna samt filmning på plats.
- **Synskadades riksförbund och ABF**
Samarbete kring konstupplevelser via taktila bilder och handledning i eget skapande för att nå ut till personer med synnedsättning och blinda.
- **The American Friends of Nationalmuseum**
Samarbete kring utställningen *Beauty and the Unexpected* (visas 2023).
- **The Wineagency**
Barteravtal där The Wineagency sponsrar Nationalmuseum representationstillfällen i utbyte mot lokallån.
- **Uppsala Barn och Babylab vid Uppsala universitet, psykologinstitutionen**
Samverkan utifrån museets arbete med babyvisningar och små barns möte med konst.
- **Värmdöfestivalen**
Samarbete kring festivalen som anordnas av Kulturföreningen i Gustavsberg på uppdrag av Värmdö kommun.
- **Värmdö kommun**
Samarbete kring det planerade Kulturhuset i syfte att tillgängliggöra Gustavsbergssamlingen.
- **Wikimedia Sverige**
Tillgängliggörandet av högupplösta bilder av 529 holländska handteckningar på Wikimedia Commons.

Nationalmuseum är medlem i och/eller har engagemang i bland annat i följande organisationer:

- Aalto Universitet
- American Friends of the Nationalmuseum
- ARLIS/Norden
- Association for Cultural Enterprises
- Barockakademien
- Bengt Julins Fond
- Centralmuseernas digitaliseringsråd
- Centralmuseernas forskningsnätverk
- Centralmuseernas samarbetsråd
- CIHA, Comité international de l'histoire de l'art
- Delta, Kappa, Gamma
- Design Museums Network
- Digisam
- Europeana Copyright Community
- Europeana Members Council
- FOMU, Forskning vid museer
- Föreningen för arkiv och informationsförvaltning
- Föreningen för pedagogisk utveckling i svenska museer
- Genus i museer
- Gripsholmsföreningen
- Hands On!
- Hedersporträttkommitté
- Heraldiska nämnden
- ICOM
- ICOM Conservation Committee
- ICOM International Committee for Education and Cultural Action
- International Advisory Committee of Keepers of Publ. Coll of Graphic Art (50 lux)
- International Association of Museum Publishers
- International Association of Research Institutes in the History of Art
- International Exhibition Organisers Group
- International Society for Education through Art
- Karolinska förbundet
- Konsthistoriska sällskapet
- Kungliga samfundet
- Nationalmusei Vänner
- Nordic Art Intelligence Oy
- Nordiskt Centrum för Kulturarvspedagogik
- Nordiska Konservatorförbundet Sverige
- Nordiska Museiförbundet
- Nätverk för samlingschefer
- Prins Eugens medaljkommitté
- Prins Eugens Waldemarsudde
- RIHA, Research Institutes in the History of Art
- Riksbankens kommitté för minnesmynt
- Skönhetsrådet
- Stockholms Handelskammare
- Stockholms museibutikers förening
- Stockholms museiinformatorer
- Stiftelsen Längmanska kulturfonden
- Studi Sul Settecento Romano
- Svensk biblioteksförening
- Svensk Bokkonst
- Sveriges Allmänna Konstförening och SAK UNG
- Sveriges Museer
- Svenska tekniska kommittén SIS/TK 479

13 UNDERTECKNANDE

Nationalmuseums årsredovisning 2022
Dnr: NM2023/14

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Stockholm, 22 februari 2023

Susanna Pettersson
Överintendent och myndighetschef Nationalmuseum

Nationalmuseum
Box 16176
103 24 Stockholm
08-519 543 00
www.nationalmuseum.se